

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafla ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafla ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za tuzemstvo razen Amerike: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711

Vsa javnost mora sodelovati v borbi proti jetiki

Gotovo najvažnejše ljudsko socialno zdravstveno društvo je Protituberkulozna liga, ki se bori proti jetiki — bolezni, ki je v socialnem in zdravstvenem pogledu med našim ljudstvom najbolj usodna. Vsi prosvetljeni narodi so po vojni protijetično skrbstvo prenosovali in k sodelovanju pritegnili ves narod, zlasti pa zdravnike in ostalo razumništvo, ki je dolžno, da se zanima in deluje za zdravstveni napredek naroda. Narodi se zavedajo velike važnosti protijetičnega boja za narodno skupnost. V Jugoslaviji, ki je od jetike strašno okužena temu vprašanju doslej nismo posvečali prave pozornosti. Protijetičnega skrbstva za siromašne široke ljudske vrste sploh ni. Zdravilišča so dostopna le članom socialno zavarovalnih ustanov in pa bogatinom. Po državi nimamo ne protituberkuloznih lig in ne dispanzerjev, ki so za borbo proti jetiki zlasti med ubožnim narodom izredne važnosti.

V protijetičnem skrbstvu dravska banovina nedvomno prednjači. Pred petimi leti je bila ustanovljena Narodna protituberkulozna liga, ki je s svojimi krajevnimi ligami in dispanzerji že precej nagosto razpredla delo proti jetiki na vsem ozemlju banovine. Danes posluje že šest izvrstnih dispanzerjev lig, a otvoritev treh nadaljnjih dispanzerjev je v pripravi. Poslujeta dva državna dispanzerja: v Mariboru in v Celju. Prav tako je okrožni urad za zavarovanje delavcev v zadnjih letih do najvišjih mej možnosti izpopolnil svojem protijetično skrbstvo. Pri banski upravi marljivo deluje poseben referent za jetiko. V banovinskem proračunu so vnešeni zneski za protijetično skrbstvo.

Toda nekaj manjka, kar more koristnemu razvoju tega dela škodovati. Osnovni pogoj za uspehe na področju zatiranja jetike v širokih ljudskih vrstah je marljivo in

gumno sodelovanje javnosti, skoro bi rekli vsakega posameznika. Socialno delo mora biti podprto od ljubezni javnosti, od dobrotne dejanske pomoči javnosti, od pobud, ki prihajajo od zunaj. Uspešno socialno delo se mora zavedati, da je javnost na to delo pozorna, da zasleduje uspehe. Naše zasebno protijetično delo čeprav je v kratkih letih pokazalo zelo velike in koristne uspehe in je že tisoče in tisoče oseb bilo dobrot tega dela deležno, nima zaželene pomoči od javnosti in od posameznikov, čeprav bi skoro trdili, da je zelo malo družin, ki neposredno ali posredno ne bi potrebovale organizirane brige za omejevanje jetike. Ako kje, je pri jetiki zelo resničen izrek: Danes meni, jutri tebi. Naša Protituberkulozna liga izdaja list »Delo proti tuberkulozi« (letna naročnina 10 Din; ta časopis bi glede na svojo socialno in zdravstveno važno vsebino moral imeti izmed vseh časopisov največ naročnikov. Žalostno pa je, da celo zdravniki vračajo ta časopis. Lige imajo malo članov (članarina letno 12 Din). Posebno začudenje pa zbujajo dejstva, da so zelo redki oni, ki bi se potrebe lige spominjali z denarnimi zneski. Celotno zavarovalnico, za katerih korist lige store zelo veliko, stoje z brezbriznostjo ob strani. Lige se ne spominjajo odvetniki pri sodnih poravnava, nanjo pozabljajo dobri ljudje, ko v počastitev spomina umrlih znancev in prijateljev darujejo zneske v dobrodelne namene. V operakah lige niso uvaževane, dasi je bil pred vojno to zelo razširjen običaj. V veselih urah nikdo ne pomisli na siromake, ki trpe za to boleznijo. Tako ostaja liga zanemarjena in nevaževana, kakor bi bila ta nepotrebno društvo, pa je nasprotno morda ena izmed naših najpotrebnejših organizacij. V polnem obsegu smo upravičeni, da kličemo v javnost: Ne pozabite protituberkulozne lige!

Svetovna gospodarska stiska se ni izboljšala in dokler ni splošnega izboljšanja, tudi ni pričakovati, da bi se stanje pri nas bistveno premenilo. Nas zlasti pritiska denarna kriza. Nekateri zavodi, in sicer večji, imajo nekaj denarja in prometa. Toda večina jih je v hudi stiski. Vračamo se prav za prav v čase, v katerih je živel Raiffeisen, to je v čase začetka zadružništva. Po vojni so bili sicer časi, ko so zadrage imele mnogo denarja. Celotno male zadrage so razpolagale z milijoni in so zavoljo tega nudile denar vsakomur, ki ga je hotel. Tega je zdaj konec. Vračamo se k malim zadrugam in malim bilancam.

Med ljudstvom je nekaj denarja. Ta pa ne pride v zadrage, ker do njih zdaj ni zaupanja. Denar gre zdaj v nogavice, gre tudi v Državno hipotekarno banko in v Poštno hranilnico. Denar v nogavicah je neploden. Državna hipotekarna banka in Poštna hranilnica pa denar jemljeta ter ga v isti meri ne vračata. Toda, če kdo prejema, mora tudi dati. Zato bo ali država morala podpirati zadružništvo ali pa morajo državni zavodi dajati kredite tudi v vse kraje in vsem ljudem, ki kredite potrebujejo.

Zadružništvo se mora vzdržati in mu je treba pomagati. Tega se zaveda tudi država in kmetijski minister študira in dela načrte za izboljšanje. Denar za podporo zadružništva se mora dobiti.

Pojavljajo se sedaj kritiki, ki pravijo, da ni bilo prav, če se je denar dajal temu in onemu in so zdaj nastale izgube. Kritizirajo, se takrat, ko se je denar dajal, niso oglašali.

Ni bilo zdravo, da je zadružništvo šlo v veliko. Zato se je treba vrniti k malemu zadružništvu, ki bo polno ljubezni do bližnjega in ki bo pripravljeno pomagati potrebnemu. Treba se je navaditi na majhen obseg in na delo s skromnimi sredstvi.

Naše gospodarstvo je zdaj pred vprašanjem, kakšne posledice bodo imele zanj sankcije proti Italiji. Izvoz lesa ni zabranjen, in tako glede nevaževanja našega izvoznega blaga ostaja še nadalje možnost izvoza. Izmed predmetov, ki zadevajo nas, je edino izvoz konj prepovedan. Toda izvoz konj bo tako moral biti omejen, ker se kaže že pomanjkanje za domačo potrebo.

Vprašanje zadružništva ni rožnato, toda zato ni treba izgubljati nameri, ampak je treba držati, kar se da držati. Bo sicer nekaj škodovancev vendar, kar se bo dalo izboljšati, se bo izboljšalo. Zadružna misel ljubezni do bližnjega mora ostati. Godrnjače, ki nas v našem zaupanju v končni uspeh ovirajo, moramo izločiti, ker branijo drugim, da gredo nasproti idealom. Ostanimo zvesti misli zadružništva, ki je: ljubezen do bližnjega.

Minister dr. Korošec o zadružništvu

V ponedeljek se je vršil v Ljubljani občni zbor Zadružne zveze, ki se ga je udeležil tudi njen predsednik, minister za notranje posle g. dr. Anton Korošec. Ob tej priliki je nagovoril g. minister zbrane zadružnike z nastopnim govorom:

»Letošnje leto bo najhujše leto za nas v gospodarskem oziru. Izdatki ostajajo isti, dohodki pa so čedalje manjši. To velja za posameznika kakor za državo. Državni proračun bo letos sestavljen na drug način, kakor pa je bilo to običajno. Sestavljen bo redni proračun, ki bo obsegal redne dohod-

ke in izdatke, izredni proračun pa bo obsegal izredne izdatke, investicije. Redni proračun bo vravnotežen. Od izrednega proračuna pa se bo izvršilo le tisto, za kar bo kritje.

Računati je treba s tem, da bodo dohodki iz davkov manjši zaradi slabih gospodarskih razmer, zlasti zaradi suše. Pri vsem tem pa bo treba skrbeti še za podporo pasivnim krajem, ki so v hujšem položaju, kakor so bili v prejšnjih letih. V Sloveniji prideta v poštev k otpasivna kraja Bela Krajina in Hla-

loze vse do šmarnskega okraja.

Politični pregled

V nedeljo ob polnoči, to je z začetkom 18. novembra, so

stopile v veljavo gospodarske sankcije proti Italiji.

Ki jih je sklenilo Društvo narodov v Ženevi zaradi italijanskega napada na Abesinijo. Te sankcije bo izvajalo 52 držav. Vse te države ne smejo izvažati v Italijo predmetov, ki bi služili v vojne svrhe. Italijanska javnost hrupno protestira proti tem ukrepom, ki jih imenuje krivične in sramotne za italijanski narod. Italijansko časopisje naglašuje, da ti ukrepi ne bodo preprečili vojne, češ da ima Italija dovolj možnosti za preskrbo potrebnih sirovin in polizdelkov.

Pretekli teden so se vršile

v Angliji parlamentarne volitve, pri katerih je vlada dobila večino.

V spodnji zbornici imajo vladne stranke 428 mandatov, opozicija pa 183. Vendar pa so vladne stranke (predvsem konservativci) izgubile nad dva milijona glasov.

Kakor poroča razno časopisje

zadevajo Italijani na čedalje hujši odpor Abesincev,

in to zlasti na somalski fronti, vendar pa italijanska vojska stalno počasi in previdno prodira. Mesto Dagabur so italijanska letala z bombami do tal porušila. Dosedanji vrhovni poveljnik italijanske vojske v vzhodni Afriki De Bono je odpoklican in na njegovo mesto imenovan maršal Badoglio, ki je že odpotoval v Afriko.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na mariborskem sejmu so bile za kg žive teže nastopne cene: debelim volom 2.75 do 3.25 Din, poldebilim volom 2 do 2.50 Din, plemenskim volom 2 do 2.50, bikom za klanje 2.25 do 2.50, klavnim kravam debelim 2.25 do 3, plemenskim kravam 1.25 do 1.50, kravam za klobasarje 0.90 do 1.25, molznim in brejim kravam 2.25 do

2.50, mladi živini 2.25 do 3, teletom 3 do 4.50 Din.

SVINJE. Na mariborskem sejmu so bile nastopne cene prascem, 5 do 6 tednov starim 50 do 60, 7 do 9 tednov 80 do 90, 3 do 4 mesece 120 do 160, 5 do 7 mesecev 200 do 260, 8 do 10 mesecev 300 do 360, 1 leto 480 do 650, 1 kg žive teže 4.50 do 5.50, 1 kg mrtve teže 7.50 do 9.50 Din.

ZITO. Cene pšenice so popustile za 2 Din, turščici pa za 1 dinar pri 100 kg. Trguje se turščica, čisto suha, postavljena v vagon na baški postaji, po okrog 110 Din, pšenica pa po okrog 168 Din. Oves, postavljen v vagon na slavovski postaji, je po okrog 134 Din.

VINO. V vinski kupčiji v dravski banovini pravega razmaha, čeprav so vina poceni. Močna konkurenca v cenah prihaja zadnje čase iz Srbije, kjer ponujajo vina z 12 in 13 odstotki po izredno nizkih cenah. Vse to povzroča zastoj v prodaji domačih vin. Še celo dolcenski cviček se ne more zadostno uveljaviti ter se plačuje po 3 do 4 Din, in le izjemna kakovost po 4.50 do 5 Din.

Sejmi

25. novembra: Čakovec, Dobie, Domžale, Gradac v Beli krajini, Guštani, Krško, Lemberg, Loče pri Poljčanah, Ptuj, Stična, Skofja Loka;

28. novembra: Prosenjakovci;

30. novembra: Celje, Kočevje, Kotoriba, Planina pri Rakeku, Rogatec, Sv. Anžraž v Slov. goricah, Turjak, Vače, Veržej, Železniki.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah z všteto premijo 28.5% za:

1 nizozemski goldinar 29.75 do 29.89 D.;

1 nemško marko 17.56 do 17.70 Din;

1 angleški funt šterling 215 do 217 Din;

1 ameriški dolar 43 do 44 Din;

100 francoskih frankov 289 do 290 Din;

100 češkoslovaških kron 181 do 182 Din;

100 italijanskih lir 354 do 356 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem kliringu po 8.60 do 8.70 Din. Vojna škoda se je zaključevala po 358 do 362 Din. investicijsko posojilo pa po 78 do 79 Din.

Drobne vesti

— Vinski sejem v Ivanjkoveh. Ivanjkovska Vinarska zadruga »Jeruzalemlčan« priredi svoj enajsti vinski sejem 7. januarja v ivanjkovski dvorani. Pripuščena bodo le vina iz ormoško-ljutomerskega okoliša. Do takrat bodo vsa vina in tudi najboljše popolnoma razvita in čista. Za proizvajalce kakor kupce bo to najprimernejši čas, prepričati se o le-tošnji kakovosti in skleniti kupčije.

— Trgovina z vinom v ptujskem srezu. Položaj na vinskem trgu je ostal skoro neizpremenjen. Povpraševanje se je nekoliko zmanjšalo in tudi cene malo popustile. Prodane so bile manjše partije gostilničarjem, nekaj vagonov pa so kupili trgovci. Položaj vinogradnikov ni bil doslej še nikoli tako resen kakor zdaj. Davčne uprave, trgovci in drugi upniki terjajo zaostanke na plačilih, ki jih pa vinogradniki ne morejo plačati, ker ne morejo prodati vina. Cene novemu vinu se gibljejo od 2 Din navzgor. Srednje blago se ponuja po 2.50, 3 in 3.25 Din, prav dobro 3.50, kakovostno pa kakor doslej od 4 do 5 navzgor.

DOPISI

MALA NEDELJA. (Smrtna kosa). V petek 8. t. m. smo spremili k zadnjemu počitku našo mlado Mimiko Malekovo, ki je umrla za posledicami nesrečnega padca s kolesa. Pokojnica je bila zvesta Sokolica, ki je bila stopila v sokolske vrste takoj ob ustanovitvi sokolske čete pri Mali Nedelji in ves čas do odhoda v Maribor marljivo sodelovala pri telovadbi, petju in gledaliških igrah. Pri pogrebu, ki se ga je udeležila velika množica ljudi, in na pokopališču sta igrali žalostinke godba Ehrlichove tvornice iz Maribora in domača sokolska godba. Zadnje slovo sta zapela cerkveni in sokolski pevski zbor. Ob grobu tega mladega življenja ni ostalo suho nobeno oko. Blag ji bodi spomin, preostalim naše iskrene sožalje!

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Ivan Slivnik:

Usodna žena

Zasopla je globoko. »Oče, prepusti mi del svojega dela in svojih skrbi! Vem, da imaš skrbi, vem, da sediš po cele noči pri delu. Mlada sem, zdrava in močna, in moje življenje je tako pusto in prazno. Rada bi delala ter imela nalogo, ki bi dala mojemu življenju vsebino. Da sem tvoj sin, bi me bil pač že zdavnaj sam nastavljal v tovarni. Zakaj ne bi imela tvoja hči enake pravice? Bedasto in brezdelno moram živeti svoje dni, in vendar čutim v sebi moč, da bi ti bila v oporo. Dovolj mi, da ti pomagam, oče!« Roman:

Hinko Sever je dvignil oči k svoji hčeri, kakor bi se bil vzdramil iz sanj. In v tisti uri je zdajci izginilo vse, kar je dotlej ločilo očeta in hčer: zgradba igravih rok gospe Sibile se je zrušila, in staro, pristrano razumevanje, nekdanja nežna ljubezen je zavladovala spet med njima. Hinko Sever je čutil z globoko radostjo, da je hčerka res vsa njegova. In v njenem resnem, zgodaj dozorelem bistvu je našel tisto, česar mu žena ni dala nikoli — toplo umevanje in voljno uvidevnost do svojih težav in skrbi.

Romana je postala očetu dobra in zvesta tovarišica, vrla pomočnica in zaupnica. Maršikatero uro je presedela zdaj ljubljenu očetu nasproti v njegovi pisalni sobi ali zunaj v tvornici, v njegovem zasebnem kontorju.

Gospa Sibera se je zasmejala in plosnila z rokami, ko je slišala, da hodi Romana z oče-

tom v tovarno in dela. Ona ni stopila v tvornico nikoli. Samo enkrat si jo je bila v naglici ogledala, nedolgo po svatbi. Tresoč se od smešne groze je zatrjevala soprogu, da jo obliha kurja polt, ako le pomisli na to, da stopa Romana rade volje v prostore, kjer gospodujeta delo in resnoba.

Drugače pa se ni več menila za Romano. Ta je bila zdaj spet vesela in zadovoljna, dasi je ostala drugače resna in tiha. Imela je vsaj očeta po nekaj ur na dan čisto zase; da ni postajal njegov obraz vedno bledejši in razoranejši od skrbi — kdo ve, ali bi si bila mogla želeči še večje sreče.

Dobro je vedela, kaj mu teži srce; videala je, kako ga tira gospa Sibera v pogubo. Nobene želje ji ni mogel odreči, dasi je zijalo brezumno že tik pred njim. Da, ni se je upal niti opominjati, in neponosno ga je mučila misel, da mora priti dan, ko ji ne bo mogel več ustreči. Strah pred tem hipom, ki se je bližal z orjaškimi koraki, ga je delal vsega bednega in obupanega.

Zgodilo se je, kar je moralo priti.

Hinko Sever je podlegel tem mučnim skrbem in vznemirjenjem. Zbolel je in začutil, da nima več moči zadrževati poloma.

Gospa Sibera ni prav nič slutila, kaj ti preti. Soprogovo obolenje se ji je zdelo jako neprijetno in nadležno. Zrak bolniških sob je bil lepi ženi neznosen; zato je drage volje prepustila moževu potrebo Romani.

On pa, zdaj, ko je bil dobera štirt, je zaupal hčeri svoje najskrivnejše skrbi in bojazni. Povedal ji je, da je uničen in je njegov položaj obupnejši od beračevega. Tvornica je bila brez vrednosti, ker ni bilo več obratne glavnice, pač pa so jo težili ogromni dolгови.

Z raznimi umetnimi sredstvi si je pomagal dotlej od dne do dne; zdaj pa se je moralo vse podreti, in vedel ni niti, ali si reši dobro ime.

Zjutraj je prišel prokurist Hojar ter hotel govoriti s Hinkom Severjem. Romana ga ni spustila v sobo in je govorila z njim sama. Ves bled in razburjen ji je naznanil, da tvrdka ne more več dobiti kritja za visoke terjatve in je prisiljena ustaviti plačila.

Tedaj se je Romana zamislila; čez minuto je vzdignila glavo in dala Hojarju odgovor, ki ga je tako potolažil, da je odšel z veselim obrazom.

Romana pa se je vrnila k očetu. Zdravniki so baš prihajali od njega, rekli so, da se je bati najhujšega.

Gospa Sibera je bila vsa iz sebe. Pravkar se je hotela peljati s svojo — medtem že doraslo hčerko Beatrico v drago modno kopalnico. Zase in za hčer, ki je bila pomilajena slika svoje lepe matere, je bila naročila prestolnih toalet, in sicer takšnih, da sta se zdeli v njih mati in hči malone sestrji. Gospa Sibera je bila neznansko vesela, ako jo je smatral kdo za starejšo sestro njene hčerke. In zdaj naj bi morda ostala doma, ker so gledali zdravniki lahko obolenje njenega soproga z resne in nevarne strani? O ne — na to ni bilo misliti!

In gospa Sibera je rotila na smrt bolnega moža, naj vendar brž ozdravi, da moreta z Beatrico na pot.

»Prosim te, Hinko, sobe v hotelu so že naročene, in Beatoško je treba spraviti med ljudi. To je moja materinska dolžnost! In sploh, kaj bi neki jaz doma? V bolniški sobi mi kar slabo prihaja. Romana ti itak streže,

Našim čitateljem sporočamo, da bo začela »Domovina« v kratkem prinašati prevod romana slavnega francoskega pisatelja Malota

B R E Z D O M A
pretresljivo zgodbo o usodi nedolžnega otročiča, ki ga je brezvesten stric prodal, da bi se polastil njegove dediščine. To delo, ki nam opisuje življenje uboge sirote po svetu, med tujimi sovražnimi ljudmi, brez skrbne materine roke, je vredno, da ga vsakdo prebere. Opozorite nanj vse svoje prijatelje, ki še niso naročniki našega lista, pregovorite jih, da si ga naroče. »Domovina«, ki vam je dala že toliko prijetnega branja in toliko prelepih povesti, vam bo s tem romanom poklonila delo, kakršnega še niste brali, povest, ki je ne boste prečitali samo enkrat, ampak petkrat, desetkrat.

Zakaj se smehlja gospa Ivanka?
Zlobni jeziki sosed pravijo, da gospa Ivanka obeša samo lepše kose, - zaprane pa, da skrivaj suši. Temu se gospa Ivanka smeji: Moja tajnost imeti lepo belo perilo je pri vsakem trgovcu naprodaj. Imenuje se terpentinsvo milo Zlatorog, ki opere vse povrsti tako temeljito, da je po pranju lepše kot pa novo.

Zlatorog TERPENTINOVNO MILO

Volitve v skupščinske odbore

Predtekli teden so se v naši narodni skupščini vršile volitve v stalne skupščinske odbore. Izidi so nastopni:

Verifikacijski odbor. Glasovalo je 309 poslancev, od tega za vladno listo z nosilcem dr. Todorom Lazarevičem 164, za opozicijsko listo z nosilcem dr. Milenom Markovičem pa 145. Vladna večina ima v tem odboru 11, opozicijska pa 10 članov. Na vladni listi je izvoljen med drugimi za člana Karel Gajšek, za namestnika pa dr. Jure Koc, na opozicijski listi pa za člana dr. Ivan Jančič in za namestnika Milan Mravljje.

Administrativni odbor. Glasovalo je 308 poslancev. Vladna lista z nosilcem Vojom Cvrkičem je dobila 164 glasov opozicijska lista z nosilcem Stavrom Trpkovičem pa 144 glasov. Vladna večina ima v odboru 11, opozicijska 10 članov. Na vladni listi je izvoljen med drugimi za člana dr. Fran Klar, za namestnika pa dr. Fran Šemrov, a na opozicijski listi za člana Albin Koman in za namestnika Avgust Lukačič in dr. Anton Novačan.

Imunitetni odbor. Glasovalo je 307 poslancev. Vladna lista z nosilcem dr. Milom Sekuličem je dobila 161, opozicijska lista z nosilcem dr. Milovanom Pinterovičem pa 146 glasov. Vladna večina ima v odboru 11 opozicijska 10 članov. Na vladni listi sta izvoljena med drugimi dr. Andrej Vebler za člana in Karel Gajšek za namestnika, na opozicijski listi pa Rajko Turk za člana in Stanko Hočevnar za namestnika.

Odbor za prošnje in pritožbe. Glasovalo je 310 poslancev. Vladna lista z nosilcem dr. Jevremom Tomičem je dobila 158, opozicijska lista z nosilcem Luko Kostrenčičem pa 145 glasov. Ostali glasovi so bili neveljavni. Vladna večina ima v odboru 11, opozicijska 10 članov. Na vladni listi sta med drugimi izvoljena dr. Fran Šemrov za člana in Miha Brenčič za namestnika, na opozicijski listi pa dr. Riko Fux za člana in Rudolf Pleskovič za namestnika.

Finančni odbor. Glasovalo je 310 poslancev. Vladna lista z nosilcem dr. Markom Kožuljem je dobila 158, opozicijska lista z nosilcem Jovanom Potičem pa 147 glasov.

Ostali glasovi so bili neveljavni. Vladna večina ima v tem odboru 16, opozicijska pa 15 članov. Na vladni listi sta izvoljena med drugimi dr. Jure Koc za člana in dr. Andrej Vebler za namestnika, na opozicijski listi pa Ivan Mohorič in dr. Ivan Lovrenčič za člana Ivan Prekoršek za namestnika.

Izid glasovanja je sprejela vladna večina s ploskanjem opozicija pa je hrupno protestirala, češ da so rezultati nepravilni.

Na seji naslednjega dne so se stalni odbori konstituirali in so se izvolili tudi odbori za posamezne zakonske predloge s podobno večino za vladno.

Domače novosti

* **Občni zbor ljubljanske sreske organizacije JNS.** Sreska organizacija JNS za mesto Ljubljana je imela te dni redni občni zbor v Kazini. Od 180 odposlancev se jih je zbralo 155, ostali pa so se opravičili. Zborovanje je otvoril poslevodeči podpredsednik sreskega odbora g. dr. Cepuder in podal predsedstveno poročilo o delu sreske organizacije JNS v času po zadnjem občnem zboru. Tajniško poročilo je podal g. Cimerman, blagajniško g. Parcer, za nadzor

da bolje ni moči. Jaz pa zbolim sama, ako ne storim nečesa za svoje živce.

Za nič na svetu ni hotel biti Hinko Sever svoji ženi v nadlego. Sam jo je silil, naj odpotuje, slikal ji svoje stanje, da ni nevarno, ter ji dal zadnje denarje, ki jih je še imel. »Naj bo srečna, je mislil sam pri sebi, še nekaj tednov, preden se zruši vse!«

Gospa Sibila in Beatrika sta potemtakem odpotovali. Svojega sina Janka, ki je hodil v gimnazijo, je prepustila lahkomišelnica z mirnim srcem samemu sebi. Fant je bil časih nekam nadležen. Malo časa in malo čuvstev ji je preostajalo zanj; ni mu utegnila posvečati bogve kolikšne pažnje. Lepa hči se ji je zdela važnejša od sinu, ki je bil baš takrat v cvetu svojih moških let.

Ko je Romana zvedela, da je šla mačeha navzlic težki očetovi bolezni na svoje zabavno potovanje, je prebledela kakor smrt. Sklonila se je k zapuščenemu stromaku ter ga objela, kakor bi ga hotela zasloniti pred to brezsrčno sebičnostjo.

»Ne bil bi je smel pustiti, oče«, je rekla trdo in glasno; to je bila nje prva beseda o mačehi, odkar je živela v hiši.

Hinko Sever je proseče dvignil oči. »Ne grajaj je! Ljubše mi je, da je ni v tej bolniški sobi — da ne vidi mojega umiranja. Naj ostane njen vesel smeh!« in nihal z modlim glasom.

Trda in stroga črta se je zarisala okrog Romaninih ust.

»Ne, oče! Ni prav, da ji dovoljuješ živeti tako tjavendan.«

Prijel jo je za roko. »Prosim te Romana, ne reci ničesar zoper njo. Vzlic vsemu je bila najlepše solnce mojega življenja.«

Romana se je spustila ob njegovi postelji na kolena. »Oče, ljubi oče — in vendar te je storila nesrečnega.«

Globoko je vzdihnil. »Ne govori tega, dete moje. Ti ne razumeš tega. Nesrečnega me je storil le strah za njo. In ta strah mi greni tudi smrtno uro. Kako lahka bi bila ločitev od sveta, ako bi videl njo obvarovano stiske in pomanjkanja. Toda ostaviti jo moram v skrbeh. Polom je pred durmi. Romana. Ti si prva, ki ti povem. Naša tvrdka bo zagrmela — sramotno — danes ali jutri. Nič več, nič več ne morem odvrniti poloma! To je podrla tudi mene, in zaradi tega mi je težko umreti.«

Romana je globoko zasopla. Vse to je vedela že iz Hojarijevih ust. Polom ni bil več pred vrati — bil je tu, ona ga je bila le zamolčala očetu.

»Oče, ljubi oče, bodi brez skrbi!«

Obupno jo je pogledal. »Skrbi me tako, da ne morem povedati. Kaj bo s Sibilo in njenima otrokoma? Tisočkrat bi rad umrl, samo da jih morem rešiti. Kadar umrem, boš tukaj ti gospa. Ta hiša je tvoja last. Tvornica je uničena in ne more nikakor pokriti dolgov, ki so na nji. Moja blagajna je prazna, n'ti vinarja več ne zmore. O, Bog vseusmiljeni, daj mi kmalu umreti, da bo vsaj konec tega strahu!«

Tedaj pa je Romana prišla očeta za roke. Tiha zarja ji je obsevala obličje. Goreča želja, da bi olajšala očetu zadnje ure njegovega življenja, je bila ukrotila celo njen srd nad mačeho.

»Vse, kolikor imaš skrbi, položi v moje roke, tudi skrb za gospo Sibilo in njena otroka.«

»Očka, ljubi očka, bodi miren in ne skrbi ka. Saj sem vendar — hvala Bogu! — dovolj

bogata, da morem rešiti tvrdko. Poslušaj, oče, kaj sem sklenila. Hojar je bil pravkar tu in mi je dejal, da moram ustaviti izplačila. Jaz pa sem rekla, da stopim v tvrdko kot družabnica ter plačam vse terjatve. Z vsem svojim premoženjem se postavi zanj — to se pravi, da kratkoma kupim od tebe Severjevo tvrdko in jo hočem voditi dalje, dokler ti živiš, kot tvoja družabnica, pozneje pa kot voditeljica tvrdke. Obljubim ti, da jo spravim spet v dober sloves. Noben madež ne bo kazil tvojega imena. In da ti odvezam mučno skrb ki ti tare dušo, ti tudi obljubim, da bom skrbela za tvojo ženo in njena otroka. Stiske in pomanjkanja jim ne bo treba troeti.«

Oče jo je blaženo pogledal. »To hočeš storiti? Romana! Ali je mogoče?«

Da, oče, hočem, samo da ti vrnem dušni mir. Toda s pogojem. Od danes naprej bom jaz odločala, kaj se sme potrositi v naši hiši. Tudi ako založim vse svoje premoženje, je varčnost in preudarnost prvi pogoj. Dati mi moraš pooblastilo. Samo jaz edna smem do- ločati, koliko naj trosijo tvoja žena in njena otroka. Dam ti besedo, da ne bodo pogrešali ničesar, kar je po pameti, ampak bodo živeli dobro in brez skrbi. Pač pa hočem končati to brezumno zapravljanje in ustvariti zdrave razmere. Tako, kakor je zdaj, ne sme ostati, drugače bi bilo tudi moje imetje kmalu razmetano. In vsa moja dobra volja ne bi mogla preprečiti poloma, marveč bi ga kvečjemu oddaljila za nekaj let.«

Hinko Sever je prijel svojo hčer za roke, kakor bi segel potapljajoči se po rešilni vrvi.

»Romana — ti moje dobro, zlato, veliko- dušno dete — kako naj se ti zahvalim! Težko skalo si mi odvalila s srca. Da, neomejeno

stvo pa je poročal g. Žitnik. Soglasno so bila sprejeta vsa poročila in je bil odboru podeljena razrešnica. Pri volitvah je bil z vzklikom in z velikim odobravanjem izvoljen za predsednika sreske organizacije g. dr. Albert Kramer. Nato je g. Cimerman prečital listo ostalega odbora, kakor jo je kot predlog za občni zbor pripravil poseben kandidatski odsek. G. dr. Čepuder je izjavil, da ne more sprejeti izvolitve na tej listi, in je svoj sklep utemeljil s političnimi in osebnimi razlogi. Lista je bila nato sprejeta z vsemi proti šestim glasovom. Ko je bilo dano odboru pooblastilo, da po potrebi kooptira še druge člane in da sam določi odposlance za kongres stranke, je bil dnevi red občnega zbora izčrpan. Ob veliki pozornosti vseh navzočih je nato g. dr. Kramer podal pregledno politično poročilo.

*** Dopolnilo k uredbi o zaščiti kmeta.** Ministrski svet je na predlog kmetijskega ministra, ministra za trgovino in industrijo in pravosodnega ministra sprejel uredbo o izpremembah in dopolnitvi uredbe o zaščiti kmeta. S temi spremembami in dopolnitvami imajo kmetje dolžniki, ki iz kakršnihkoli razlogov niso obnovili menice in so zato izgubili zaščito po zadnji uredbi, pravico, da menico obnove. Za obnovo menice je dovoljen rok do konca decembra 1935. S tem je dana možnost vsem kmetovalcem, da se okoristijo z vsemi olajšavami, ki jih jim je dala nova uredba. Razen tega se bodo pri obnovi menice mogli okoristiti tudi s tem, da bodo lahko rabili menice s polovično takso, kakor določa zadnja uredba o zaščiti kmeta.

*** Sestanek narodnega poslanca g. Lukačiča v Ljutomeru.** Iz Ljutomera nam pišejo: Naš narodni poslanec Lukačič Avgust je priredil v nedeljo 17. t. m. v Resnikovi kavarni ob veliki udeležbi članski sestanek JNS na katerem je podal zelo zanimivo in objektivno politično poročilo, ki so mu navzoči sledili z veliko pažnjo. Splošno se je izražala želja, da bi se taki sestanki vršili v vseh občinah v našem srezu. Na sestanku se je poslanec Lukačiču soglasno izrekla zaupnica.

*** Novi člani starešinstva in uprave Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije.** Minister za telesno vzgojo naroda je imenoval novo starešinstvo in del uprave Gasilske zveze kra-

ljevine Jugoslavije. Za starosta je imenovan dr. Milan Matić, odvetnik iz Novega Sada, za podstarosta Stanko Žagar, senator iz Križevcev (Hrvatska), in Konrad Golobranc, gradbeni podjetnik iz Gaberja pri Celju in član srednjega odbora gasilske zajednice Dravske banovine. Za glavnega urednika zveznega glasila je imenovan Ljudevit Musek, šolski upravitelj iz St. Vida pri Ptuj in podstarosta gasilske zajednice dravske banovine. Za člana uprave je izmed Slovencev imenovan Anton Cerer, podstarosta gasilske zajednice dravske banovine.

*** Zlata poroka uglednega para.** Te dni sta praznovala zlato poroko 74letni posestnik v Štepanji vasi Anton Vrbinc in njegova žena 72letna Marija iz znane rodbine Čerinove. V srečnem zakonu se jima je rodilo 12 otrok, izmed katerih živi še sedem. Najstarejši, France, je posestnik v Štepanji vasi, Ivan je posestnik in gostilničar na Barju in občinski svetnik in starešina ljubljanske gasilske župe. Tone je kolar, Poide ima službo na postaji, Jože je sedlar, Milan je nastavljen na magistratu, hči Anica je pa šivilja. Zlatoporočnica sta navzlic visokim letom oba čila in zdrava. Uglednemu paru k zlati poroki najiskrenejše čestitke!

*** Jubilejni koledar Družbe sv. Cirila in Metoda** se je začel razpošiljati. Koledar ima umetniško izvršen ovoj, večjo obliko in obilno vsebino. To je za vsakega Slovenca važna zgodovinska knjiga, zato upamo, da kljub splošni denarni stiski ne bo noben zavezanec Slovenec zavrnil koledarja, temveč se že vsaj z nakupom koledarja oddolžil družbi za njeno velezaslužno 50-letnico dela.

*** Število koles v dravski banovini.** V zadnjem času je zadnja evidenčna številka koles, ki so registrirani pri ljubljanski policiji in pri sres. načelstvih, dosegla štev. 142.000.

*** Lepa knjiga je najprimernejši dar med odraslimi,** tako za Miklavža, Božič ali god. Vosssov roman »Dva človeka«, ki je izšel pred meseci v lepem slovenskem prevodu, je knjiga, ki jo človek prebere tudi po večkrat, a zmerom z enakim užitkom. Je to roman dveh ljubečih se src, ločenih po krutosti usode. Redke so povesti, v katerih bi bila vztrajna ljubezen opisana tako čustveno in tako prisrčno kakor v tem romanu. Bralec ali

bralca, ki bereta ta roman, se na mnogih mestih kar ne moreta ubraniti solz. Vosssov roman »Dva človeka« je bil takrat, ko je izšel v nemškem izvirniku, ena izmed najbolj branih knjig med Nemci. Knjiga stane: tiskana na finem papirju in moderno v platno vezana 50 Din, na cenejšem papirju tiskana in enako vezana kakor gornja samo 34 Din, mehko vezana pa le 24 Din. Da pa bralec in bralka »Domovine« v teh časih pomanjkanja denarja omogočimo lažjo nabavo tega prekrasnega romana, smo začasno znižali za njeno ceno na cenejšem papirju tiskane knjige od 34 na 30 Din in mehko vezane knjige od 24 na 20 Din. Tudi poštnino plača založba knjige sama. Založba pa nudi še to možnost, da dobi knjigo zastoj, kdor pridobi za roman pet naročnikov in seveda za vseh pet pošlje denar. Kdor si torej želi kupiti knjigo, naj piše dopisnico. Naročila sprejema iz prijaznosti uredništvo »Domovine«, Knafljeva ul. 5. Ljubljana. Vsakemu naročniku se pošlje poloznica in založba takoj odpošlje knjigo, ko prejme denar.

*** Podaljšanje roka prijav za zgradarino.** Finančno ministrstvo je podaljšalo rok dajčnih prijav za zgradarino za leto 1936. do 29. t. m.

*** Frankiranje pisem v krajevnem okolišju ljubljanskih pošt.** Direkcija pošte in telegrafa razglasa: S priključitvijo celih ali delnih okoliških občin k mestni občini ljubljanski spadajo zdaj vse pošte na področju kraja Ljubljane v krajevni okoliš ne glede na to, kako se ena ali druga pošta imenuje. Zato velja za pisma, ki so predana pri kaki pošti na ozemlju mestne občine ljubljanske in so naslovljena v katerikoli kraj na ozemlju te občine, kateri kraj spada istočasno pod okoliš pošte, ki ima svoj sedež na ozemlju mestne občine ljubljanske, krajevna poštna pristojbina, to je en dinar za pisma do 20 gramov teže. Na ozemlju mestne občine ljubljanske je točasno 10 pošt, in sicer 8 ljubljanskih (Ljubljana 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 in 8) in pošti Moste in Vič. Do končne ureditve področnega in dostavnega okoliša teh pošt znaša torej pristojbina za pisma do 20 gr. teže v krajevnem in medsebojnem prometu s strankami v področju teh 10 pošt en dinar, če stanuje naslovnik istočasno

pooblastilo dobiš. Umna si, plemenita — in močna. Ti, moja mlada družabnica, privedeš vse srečno do konca. In ti boš s Sibilo odločnejša, nego sem umel biti jaz. Saj bo tudi v njen lastni prid. Toda ne bodi trda ž njo — ne ponižuj je. Že itak ji bo hudo, ko bo morala sprejemati od tvoje dobrote, kar bi ti moral jaz zapustiti.

Romana mu je pobožala roke.

»Bodi brez skrbi, ljubi oče. Dokler bom le mogla, ji sploh ne povem, da sem jaz tista, ki jo vzdržuje. Naj si misli, da si me imenoval le za svojo naslednico in oskrbnico podjetja. Dokler ne bo sile, ji niti ni treba vedeti, da si stal tik pred polomom. Pač pa je neizogibno da napraviš navidezno oporoko, v kateri mi izročiš vso oblast. Brez mojega dovoljenja ne sme dobiti iz blagajne niti beliča; treba je, da morem uravnavati izdatke po svojem preudarku. Gospe Sibili curija denar skozi prste kakor pesek. Imeti mora krepko roko nad seboj; in jaz, ako vržem vse svoje imetje na tehtnico, moram imeti poroštvo, da s tem preprečim gorje ter vrnem Severjevemu imenu nekdanji dobri sloves«.

Hinko Sever je bil preveč izmučen po svojih strašnih skrbih, da ne bi bil z veseljem privolil v vse, kar je zahtevala Romana.

Poklicala sta Hojarja in notarja. Ob njunem svedoštvi je postala Romana lastnica Severjeve tvornice, katero je prevzela z vsemi dolgovi. Hojar je dobil nalog, naj plača vse terjatve, to se pravi, naj izposluje zanje pred vsem tri dni odloga, ker je bilo Romani čez tri dni ena in dvajset let in je smela šele od tega dne razpolagati s svojim premoženjem.

Treba se je bilo pogovoriti in ukreniti še marsikaj. Hojar in notar sta morala obli-

biti, da bosta molčala, in Hinko Sever je podpisal še nekakšno oporoko, ki naj bi zbudila v gospe Sibili mnenje, da je zapustil soprogo še nekaj imetja, s katerim pa sme razpolagati samo Romana. Tako je imela Romana vsa pooblastila v rokah, ne da bi bilo treba mačehi zvedeti, da ji soprogo ni ničesar zapustil in je navezana le na Romanino milost.

Vsa ta posvetovanja so vzela Hinku Severju poslednje moči. Ko je bilo vse urejeno in je vedel, da je ljubljena žena rešena stiske in pomanjkanja ter se ji pod umnim in odločnim Romaninim vodstvom ni bati ničesar zlega, se je očitno zrušil.

Toda po ozkem, shujšanem obrazu se mu je razgrnil blažen mir, in njegove oči so se nemo zahvaljevale požrtvovalni hčeri, dokler niso ugasnile v smrtneju boju.

Tako je postala Romana varuhinja svoje mačehine in voditeljica tvrde »Hinko Sever«. Oče je bil mirno in tiho zaspal v njenem naročju. Razen nje je stala ob smrtni postelji samo stara Dora.

Gospa Sibila se je medtem sijajno zabavala v elegantnem modnem kopališču in je bila dosti bolj nejevoljna nad motenjem svojega veselja nego resnično žalostna, ko so jo pozvali brzojavno k umirajočemu možu.

Ko sta stopili v njegovo sobo, je ležal Hinko Sever že med ovtetjem in svečami na mrtvaškem odru. Skrb za čim najprikladnejšo žalno toaleta je potisnila vsa druga vdovina čustva v ozadje.

Pri soprogovem pogrebu je stala zraven krste v genljivi pozi, kaj mična in zala na oko. In krasna, ljubka Beatrika Trtnikova je stala zraven matere ter nudila v svoji elegantni

žalni toaleti enako genljivo in očarujočo sliko.

Žalni gostje so zrlí s sočutjem, čboudovanjem in vzhičenjem na lepi dami, ki sta umeli tako učinkovito razkazovati svojo bol.

Za Romano Severjevo se ni brigal skoro nihče. Bledo, tiho dekle s trpkim in nezgovornim obrazom, ki je stalo pri žalni slovesnosti — gospa Sibila je zahtevala kajpak tudi tu kar največ sijaja — molče ob strani, se ni zmenilo za nikogar in ni zanimalo žive duše. Romana je bila mnogoštevilnim gostom, ki so se leto za letom tako imenito zabavali v Severjevi hiši, povsem nevažna in postranska osebnost. Zraven sijajne mačehine in očarujoče popolisestrice ni prihajala fina in skromna Romanina pojava prav nič do veljave. Njene visoke notranje vrednosti ni sutil nihče. V krogu ljudi, ki jih je zbirala mačeha okoli sebe, se je vedla od nekaj tuje in odločno. Nihče tudi ni vedel, da je hiša, v kateri so uživali gostoljubje, last Romane Severjeve, in nikomur se ni zdelo potrebno, izkazati ji kakršnokoli pozornost.

Ko je bil Hinko Sever pokopan, je hotela gospa Sibila spet v neko drago kopališče, da bi se razvedrila. Sedeti mirno doma in igrati vlogo žalujoče vdove, ni bilo po njenem okusu. In ker jo je spodobnost vendarle silila živeti vsaj od kraja bolj tiho in zase, je hotela ukaniti etiketo z novim potovanjem v kopališče.

(Dalje prihodnjič)

BERITE »DOMOVINO« IN
JO POVSOD PRIPOROČAJTE!

tudi na ozemlju občine Ljubljana. Za kraje, ki spadajo pod pošto Dolenjo Hrušico ali Ježico, a so na ozemlju ljubljanske občine, ne velja krajevna tarifa, ker sta imenovani pošti izven Ljubljane.

* **Poslanec Benko in organiziranje JRZ v Prekmurju.** Tednik »Murska Krajina« je glasilo narodnega poslanca g. Benka, ki je kot star radikal takoj stopil v poslanski klub JRZ. V svoji predzadnji številki poroča list o ustanovitvi organizacije JRZ v Murski Soboti. Poročilo se začneja z naslednjimi stavki: »Kolikor smo informirani, so se dne 31. oktobra l. 1935. sestali v Bačfijevi gostilni v Murski Soboti spodaj navedeni gospodje in ustanovili organizacijo JRZ. Organiziranje JRZ se vrši pri nas nekam tajno, saj ni bil pri sestanku nihče drug razen onih, ki so bili izvoljeni. Čuden je ta postopek in ni v skladu z demokracijo, ki se tako rada naglašuje.

* **Dediče iščejo.** V Billingsu, v ameriški zvezni državi Montani (Zedinjene države) je umrl 9. oktobra l. 1929. neki Mike Sudo, oziroma Mihael Sotto ali Mato Sotonović. Ker niso mogli najti pokojnikovih naslednikov, je pristojno sodišče izročilo njegovo dokaj veliko zapuščino (okrog 5000 dolarjev) državi blagajni zvezne države Montane. Če se v kratkem ne bodo nasledniki prijavili, bo ta zapuščina zapadla v korist navedene državne blagajne. Morebitni sorodniki ali nasledniki navedenega rojaka naj se zato čimprej prijavijo Izseljenskem komisariatu v Zagrebu, Palmotičeva ul. 59.

* **Letalo za 25.000 Din.** Novosaški aeroklub dobi v kratkem več letal posebnega tipa, ki jih je po izboljšanjem francoskem modelu sestavil inženjer Ramković. Prednost novega tipa je predvsem v ceni, ki dosega le 25.000 Din in dopušča brez posledic celotne napake, ki jih naredi med vožnjo pilot. Je to dvokrilnik. Na 100 km porabi letalo samo 7 litrov bencina.

* **Razpisane službe banovinskih cestarjev.** Banska uprava dravske banovine razpisuje v območju okrajnega cestnega odbora v Konjicah pet službenih mest banovinskih cestarjev. Prosilci za ta mesta morajo izpolnjevati pogoje iz čl. 2. uredbi o službenih razmerjih državnih cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od

30 let. Lastnoročno pisane in s kolki za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravičnimi in zadostno kolkovanimi prilogi (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpričevalo, dokazilo o odsluženju kadrovskega roka, zdravniško izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da niso bili obsojeni zbog kaznivih dejanj, morebitna dokazila o strokovni vzposobljenosti) je vložiti najkasneje do 30. novembra pri okrajnem cestnem odboru v Konjicah.

* **Varovanje pravic pridobljenih iz rudarskega zavarovanja v tujini.** Rudarji, ki so se zadnje čase vrnili iz Nizozemske, Belgije, Francije in Nemčije, se opozarjajo, da si varujejo pravice, pridobljene iz pokojninskega zavarovanja v teh državah, s plačilom priznane ali pa prostovoljnih prispevkov, kakor je to pač predpisano v posameznih državah. Zaradi tega naj prizadeti zaprosijo rudarsko zavarovalnico, pri kateri so bili nazadnje vključeni, za pojasnilo, koliko in do kdaj morajo plačati te pristojbine. Pri plačilih bo posredovala glavna bratovska skladnica v Ljubljani, ki ji pa bo v to svrhu predložiti odlok zavarovalnice, s katerim je bilo plačilo priznane dovoljeno.

* **Star poštenjak.** V Sanskem mostu v Bosni sta se te dni poročila Vojin Indjić, pravoslavni bogoslovac, in 21 letna sirota Marija Borinovića. Ko sta ženin in nevesta pred tedni prišla k pravoslavnemu župniku v Sanskem mostu zaradi poroke, se je pri župniku zgledal 76 letni musliman Bego Mujić, češ da želi v njegovi prisotnosti govoriti z nevesto. Župnik ga je povedel k mlademu paru in tu je stari Mujić izročil nevesti v staro cunj zaviti 143 cekinov. Na vprašanje presenečene neveste, odkod zanjo ta zaklad, je Bego Mujić povedal tole zgodbo: Nevestin oče Kosta Borinović si je z delom v nemških rudnikih pred vojno zaslužil lepe denarje. Leta 1916. je moral tudi on v vojno. Preden je šel, je prišel k svojemu prijatelju Begu Mujiću, mu izročil 143 cekinov, zaviti v cunj, ter ga prosil, naj mu jih shrani, dokler se ne vrne; ako pa pade v vojno, naj shranjeni denar izroči njegovi hčerki Mariji, takrat sta ji bili 2 leti, kadar se bo omožila. On je denar shranil in ga skrbno čuval. Kosta se iz vojne ni vrnil. Zdaj je Mujić slišal, da se prijate-

ljeva hčerka moži, zato je prišel, da ji izroči očetovo doto — 143 cekinov, to je okrog 25.000 Din. Dogodek je vzbudil v Sanskem mostu veliko pozornost, ker so dandanes poštenjaki, kakršen je musliman Mujić, zelo redki.

* **Dobra detektivska zgodba je za človeka vsaj takšen užitek kakor dober ljubezenski roman.** Vsi čitatelji so nedvomno z velikim zanimanjem prebrali oba »Domovinska« romana »Pest« in »Skrivnost sivih rokavic«, danes pa Vam lahko z veseljem sporočimo, da je izdala založba »Evalit« knjigo detektivskih zgodb »Arsène Lupin se ženi«, ki presegajo po svoji napeti vsebini vse kriminalno štivo, kar smo ga doslej imeli. Užitek, ki ga boste imeli pri branju te knjige, Vas bo obilno poplačal za malenkostni izdatek, ki ga boste s knjigo imeli. Nestrpno boste brali povest o boju med navihanim in iznajdljivim vlomilcem Arsénom Lupinom, ki užene vsakogar v kozji rog in slavnim detektivom Herlockom Holmesom, ki ga pozna ves svet. Druga povest Vam bo pripovedovala o duhovito zasnovani ženitovanjski slepariji, ki prinese Arsénu Lupinu pol milijona francov, tretja pa o umoru plesalke, ki ga razkrije detektiv Ganimard s pomočjo svoje ga najhujšega sovražnika — Arséna Lupina —. Knjiga »Arsène Lupin se ženi« je nedvomno najboljša, kar Vam moremo priporočiti za dolge zimske večere. Vsa Vaša družina jo bo z veseljem brala in Vam bo hvaležna, če jo boste kupili. Izšla je kot ena izmed desetih knjig, ki jih izda založba »Evalit« vsako leto. Vseh deset knjig stane mehko vezanih 67 dinarjev, naročniki knjig pa dobe tudi mesečno revijo »Priatelj« za polovično ceno 32 dinarjev. Tako stane oboje skupaj na leto 99 dinarjev ali 9 dinarjev na mesec. Naroča se pri upravi »Priatelja«, Ljubljana, Dalmatinova ulica 10 d. Da ne boste pozneje pozabili, naročite knjige in list še danes!

* **Družin-kega očeta pogrešajo.** Čevljarski mojster Zelič Anton v Loki pri Zidanem mostu je preživljal hude čase. Nekoč je dejal, da bo šel v Savo, in res ga pogrešajo že nad 14 dni. Kdor bi kaj vedel o njem, naj javi užaloščeni soprogi ali pa občini Loki pri Zidanem mostu.

Gabriel Scott:

SIVKA

Prevel Boris Ribteršič

Komaj so podgane doumele, kdo je prišel na obisk, že so se pognale proti podstrešnim vratom, da bi se na stopnicah rešile. Toda tedaj so šele prišle z dežja pod kap! Tam je ležala Sivka na preži in ona ni bila prav nič manj nevarna. Kakor bi mignil, je planila nanje nalik nevihti. Njene šape so švigale kakor bliski na vso tropo, drugo za drugo je naskakovala in jih grizla kakor muhe. Nič jim ni pomagalo, da so se poskušale zdaj in zdaj postaviti v bran. Sivka je skakala po njih in nobena reč jim ni mogla več pomagati. Seveda se je marsikateri posrečilo, da je ušla v svojo luknjo, toda vse druge so tekele kakor blazine med Sivko in Sneženko sem in tja. Nekatere so bile naposled že tako zmedene in obdivljane, da so se jima metale kar pod šape, kakor bi se bile hotele tam skriti.

Zdajci pa je zagledala Sivka tesarja. Čepel je na tramu in od onod opazoval boj.

»Le počakaj, zdaj te pa imam!« si je mislila Sivka in pomirila nanj. Tedaj pa se je tesar dvignil in pokazal zobe. Videlo se je, da se ne misli kar tako podati. Postavil se je na noge, naslonil hrbet ob steno in na stečaj odprl gobec, da so se mu zobje v temi zalesketali.

»Le poskusi!« je to pomenilo. »Tu sem in čakam. Nič se ne bojim, čeprav si tako velika in tosta!«

No, tudi Sivka se ni bala in zato se je zakadila vanj. Iztegnila je šape kakor dve bodali in ju pripravlila za napad, toda še preden se je prav zavedala in mogla s kremplji udariti,

je tesar nekako obrnil glavo in se z vso močjo zagrizel v Sivkin kožuh. Tu je obsedel kakor zavaljena pijavka, čeprav ga je Sivka na vso moč praskala in se ga otepala. Visel je na svojih dolgih, belih zobeh in ji z njimi pregriznil kožo, trdno je visel in je pustil, da ga je vlekla po tleh sem in tja.

To jo je strašno bolelo. Uboga Sivka je pihala, ščeperila se je in se valjala po tleh. Vmes je pa obračala glavo na vse strani in poskušala podgano stresti s sebe, — toda, ne, ni šlo. Tako trdno se je je držala kakor njen lastni rep.

Tedaj pa se je Sivka zdajci spomnila gospe. Ta ji bo gotovo pomagala. Ni dolgo premišljala. Kakor vihar se je pognala po stopnicah navzdol, da se je podgana pri tem pošteno ootokla, in naravnost v gospejino sobo je zavila.

»Mijav,« je rekla z žalostnim glasom in sedla na preprogo pred posteljo, »oh, prosim, pomagajte mi vendar!«

»Hov-hov,« se je oglasil Klavž pod mizo in se delal, kakor bi bil jezen, »hov-hov!«

Če Klavž ne bi bil zalajal, se gospa prav zanesljivo nebi bila zbudila, zakaj prav tedaj je čudovito sladko spala. Zdaj pa je sedla na posteljo in hitro prižgala luč.

»Kaj pa se je zgodilo?« je vprašala in se ozrla. »Ali so morda spet podgane tu?«

Tedaj je zagledala Sivko, ki se je mučila z velikim tesarjem. Da, kakor kakšen zvonec ji je visel na vratu.

»Ljubi Bog!« je vzkliznila in zlezla naglo s postelje. »Česa človek ne doživi!«

In po teh besedah je vzela iz peči k'ešče za žerjavico in uklenila tesarja vanje. Tedaj je moral — hočeš, nočeš — izpustiti Sivko.

Komaj pa je bila mačica prosta, že se je pognala v zrak in izbila podgano iz klešč.

Bums — in ležala je na tleh, mrtva kakor kamen.

SEDEMNAJSTO POGLAVJE

Vožnja po vodi

Skoraj dva tedna sta ostali Sivka in Sneženka pri gospe. Potem ni bilo v hiši skoraj nobene podgane več. Toda med tem sta jih tudi toliko polovili, da bi jih komaj mogli prešteti. Samo po prvi noči jih je morala gospa vreči na gnoj več kakor pol vedra!

Naposled je bilo v hiši vse tiho. Nobena ni več valila okrogle škatile za sirovo maslo po tleh, nobena ni žagala tramov ali pa se igrala skrivalnice med zaboji. Nobena ni več dirkala po stopnicah ali čvrčala po kotih, nobena ni več kradla in ropala v omara, plesala po mizah ali pa kovala ravnotežje po stolihih naslonilih. Nobena več ni motila gospe, ne Klavža. Ponoči ji ni bilo treba jemati polen v posteljo in njemu ni bilo treba več lajati. Zato sta se Sivka in Sneženka naposled poslovili od gospe in odhiteli skozi gozd proti domu.

Ko sta se odpravili od nje, je bilo lepo vreme, toda nista še prehodili pol poti, ko je začelo deževati. Najprej je padlo samo nekaj velikih, težkih kapelj, čez nekaj časa pa je že bilo izpod neba da te nastal iz poti kmalu širok potok.

»Vedriti bo treba in počakati, da se izlije,« je menila Sivka in sedla pod košat borov grm, »upajva, da bo kmalu nehalo!«

Toda to se še dolgo ni uresničilo. Onadva so počakali čedalje temnejši in dež čedalje hujši. Kapljalo je, šumelo in curjalo okoli

* **Strašna smrt rudarja.** Nedavno zjutraj se je v premogovniku Bela - Motnik pripetila strašna nesreča, ki je zahtevala življenje 27 letnega rudarja Antona Groznika. S svojim tovarišem je kopač Groznik delal v drugem nadkopu, ko se je iz rova, ki je bil pred meseci zasut z zemljo kot nadomestilom za izkopani premog, nenadno sesula velika plast in Groznika potegnila s seboj v prvi izhod, ki služi za odvažanje premoga do glavnega izhoda. Nesrečnej je bil v trenutku zasut z debelo plastjo kamenja in prsti, medtem ko se je njegov tovariš Slapnik pravočasno rešil v hodnik drugega nadkopa. Obveščeni rudarji so nemudno pričeli reševalna dela. Šele okrog 7. zjutraj so našli zasutega tovariša.

* **Knjiga »Z ognjem in mečem«** je že zmeraj tista, ki jo v naših podeželskih knjižnicah najbolj berejo, ker je pisana tako živo in napeto, da se vsakemu bralcu hitro priljubi. Vendar pa usoda junakov v teh knjigi ni zaključena. Njen pisatelj, sloveči Poljak Sienkiewicz, razpleta njihovo usodo dalje v svojem še bolj priljubljenem romanu »Malem vitezcu«, ki ga bo letos izdala založba »Evalita« v Ljubljani. Vsi stari znanci iz romana »Z ognjem in mečem« nastopajo v njem. Gospod Skretuski, Mušalski, Novoveški in drugi, zlasti pa gospod Zagloba, ki tudi v tem romanu iztresa svoje šale, da se mora bralec časih do solz nasmejati. Glavni junak pa je gospod Volodijevski, mali vitez in najboljši borilec poljske ljudovlade. Roman nam popisuje, kako se je gospod Volodijevski srečno oženil in moral iti potem nad Turke in Tatare. Svojo hrambo ženo Barbko je vzel s seboj na bojišče. Ugrabili so mu jo Tatare, toda rešila se je. Potem pride velika turška vojska in začne oblegati slabotne poljske čete, kakor jih je nekoč oblegal Hmelnicki s Tatari v Zbaražu. Napeti prizori se vrstijo od strani do strani, toda konca Vam ne izdamo, ker Vas nočemo prikrajšati za užitek, ki ga boste imeli s knjigo. Rečemo Vam samo to: »Če ste prebrali roman »Z ognjem in mečem«, boste brali »Malega viteza« s še večjim užitkom in navdušenjem. Zato ga naročite še danes. Izšel bo med desetinami knjigami, ki jih izdaja založba »Evalita« vsako leto. Vseh deset knjig mehkopisno stane 67 dinarjev, naročniki knjig

pa dobe tudi mesečno družinsko revijo »Prijatelj« za polovično ceno 32 dinarjev. Tako stane oboje skupaj le 99 dinarjev za vse leto ali 9 dinarjev na mesec. Naroča se pri upravi »Prijatelja« v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10 d.

* **Deček se je vrgel pod vlak.** V št. Juriju pri Bregu nedaleč od Loke pri Zidanem mostu je služil 14 let star fant pri svojem varuhu, ki je tudi opravljajal njegovo posestvo, ker je bil brez staršev. Fant je imel pri varuhu dobro vzgojo, a je bil zelo zamerljive in jezljive narave. Ko mu je gospodar kupil obleko, ni bil z njo zadovoljen, zato jo je raztrgal. Gospodinja mu jo je zopet zašila, a deček je zdaj obleko raztrgal na kose in jo pomendral. Razume se, da ga je gospodar zaradi tega dejanja zelo okaral. V onemogli jezi in trmoglavosti je deček sklenil izvršiti samomor. Prejšnji petek zvečer, ko je vozil tovorni vlak iz Sevnice proti Zidanemu mostu, je nesrečni fant legei vznak na tračnice in nastavljal glavo, ki so mu jo potem kolesa dobesedno odtrgala od trupla in močno razmazarila eno ramo. Strojevodja nesreče ni niti opazil, šele drugi železničarji so kasneje našli truplo. Fant je bil sicer zmerom nekoliko čudaški. Včasih se pa sploh ni lotil dela in je zamišljen taval okrog. Sodiijo, da je bil v trenutku samomora malo duševno zmeden.

* **Viničarija je zgorela.** V eni izmed zadnjih noči je nastal ogenj pri viničarki Zadrževci Alojziji v Moravcih. Prvi je opazil ogenj posestnik Burkec Anton, ki je pohitel v kapelico in začel zvoniti plat zvona. Na kraj nesreče so prihiteli domači gasilci. Pomagal jim je tudi 24-letni posestnikov sin Matjašič Janez in rešil svinje. Ko je hotel rešiti še pohištvo, so se nanj podrli goreči trami in je dobil hujše opekline po glavi in rokah. Prepeljan je bil v bolnišnico. Viničarija je zgorela do tal. Ogenj je nastal morda zaradi slabega dimnika.

* **Rešeni iz valov.** Ni še dolgo, ko so delavci začeli prva dela za gradnjo železniškega mostu čez Savo pri Sevnici. Te dni so napeljavali čez Savo železno vrvi. V Spodnjem Bostanju so jo pritrdili na oreh pri bregu ob Savi. Z drugim koncem pa se je napotilo pet delavcev v čolnom čez Savo Sredi Save, kjer

ima reka močan tok, se je čoln zdajci prevrnil. Vseh pet delavcev se je znašlo v mrzlih valovih Save. Obupno so klicali na pomoč. Mimoidoči so organizirali pomoč. Toda nikjer niso dobili čolna! Med tem so prihiteli tudi ljudje iz Šmarja. Nekdo je dobil čoln, s katerim je priveslal do njih ter jih rešil smrti. Delavci so nad dve uri vztrajali v deroči Savi.

* **Smrt pod vozom.** Huda nesreča je doletela 35 letnega posestnika Jožefa Juga pri Sv. Barbari v Slov. goricah. Na cesti blizu Sv. Barbare so se mu splašili zaradi ropota mimo vozečega voza mladi voli, ki jih je vodil na sejem. Hotel je živino pomiriti, pri tem pa je po nesreči padel pod voz in obležal z nevarnimi poškodbami. Konja in voz so mu zmečkali trebuh, strli prsni koš in zdrobili lobanjo. Smrtno poškodovanega so prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa je že po nekaj urah izdihnil.

* **Nevaren ogenj.** Predzadnjo nedeljo zvečer je nastal ogenj v gospodarskem poslopju posestnika Vidoviča Vida v Skorbi in se razširil tudi na hišo. Obe stavbi sta zgoreli do tal. Žrtev plamenov je postalo tudi nekaj pohištva, a živino so rešili. K sreči ni bilo veta, ker bi bila sicer vsa vas v nevarnosti, ker so hiše po večini krite s slamo. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Hajdine, Gerečje vasi in Ptuja. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

* **Obupal je, ker ni imel za doto.** Horvat Franc, 50 letni posestnik v Grajenščaku, je bil znan priden gospodar. Zadnji čas je bil zelo potr in je pogosto iskal tolažbe v pijači. Velike skrbi mu je povzročalo tudi to, ker se je možila njegova hči Liza, kateri je obljubil 16.000 Din dote, katerega zneska pa pri današnjem nomanjkanju gotovine ni mogel nikjer dobiti. Te dni je šel v hlev. Ko je čez čas prišla žena za njim, ga je našla tamkaj obočenega. Poklicala je takoj sosedo na pomoč, ki so nesrečnejša skušali z umetnim dihanjem obuditi k življenju, toda ves trud je bil zaman. Najbrže je dejanje izvršil v duševni zmedenosti. Zapustil je ženo in pet neprekrbljenih otrok, s katerimi vsi živstvujejo.

* **Tri viničarije v plamenih.** V Preiadu, občina Osluševci, so preživeli v petek ponoči mnogo strahu. Ko se je okoli 23. ure vračal iz svojega vinograda posestnik Jože Hojnik iz Brezovca, je opazil, kako se švigali plameni

grma in vsa debela so bila kmalu do korenin mokra. Dež je premočil veje borovcev, hrastov in jelk in naposled je prodrl tudi skozi njun bezgov grm. Ko je naposled dež ponehal, sta bili Sivka in Sneženka do kože mokri.

»Brrr!« sta dejali in se otresli, kajti voda je bila za obe skoraj najgnusnejša reč, »dobro tek!«

Kihali sta v solnčnem soju in mežikali, a od brade jima je kapljalo. — Videle so se, kakor bi obe jokali. In trip — trip je brizgalo blato okoli njih, ko sta se oprezno odpravili na pot. Povsod med drevjem so se napravile mlake in ponekod je bil mah tako moker in omehčan, da se jima je do trebuha vdiral. Toda vendar je šlo vse po sreči: brez nezgode sta prišli iz gozda, ne da bi bili srečali Zvitorepko ali kosa drugega. Naposled sta prišli na veliko cesto; tam sta se pristrčno poslovili in vsaka je šla svojo pot.

Ko se je Sivka vrnila domov, so otroci pravkar jadrali po potoku za vrtem. Izprosil so si majhen škaf, ki je bil njihova ladja: »En, dva, tri,« so šteli, spustili potem škaf po vodi in letali za njim, kolikor hitro so mogli. To tekmovalstvo je bilo zelo napeto in dosti zabave so imeli z njim, zakaj potok je zaradi dežja zelo narasel in škaf je drvel z divjo naglico. K sreči je vodila spodaj brv čez vožo in tam se je škaf za ročaj ujel, drugače bi jim bil naposled odplaval še naprej. Tako pa je vselej tam obstal in lepo počakal, da so prišli otroci in ga spet odnesli navzgor.

Ko so bili torej po najlepšem »ekanju« za škafom, je najmlajši iznenada iztegnil roko in rekel:

»Princeska prihaja!«

Mala deklica ji je požugala s prstom in ji rekla na moč strogo:

»Fej, sram te bodi, da se tako dolgo klatiš okoli!«

Toda najstarejši jo je vzel na roke in rekel ves srečen:

»Zdaj jo pa kar vzemimo, da bo jadrala!«

»Da, da,« je vzkliknilo dekletce, »to naj bo za kazni, ker nam je ušla!«

Sivka sama pa ni nič rekla. Še nikoli v življenju ni jadrala, zato se še malo ni bala. Brez skrbi in še prav rada je pustila, da so jo položili v škaf. Veselo je legla na dno, pomehknila in začela prestati dreto.

»Hura!« je kričal najstarejši in mahal z rokami: »Ena, dva, tri!«

In s tem se je potovanje začelo.

V začetku je bilo zelo prijetno. Škaf je plaval docela mirno in skoraj brez zibanja po vodi. Sivka je sedela v njem tiho kakor riba. Čez nekaj časa pa je postal tok nemirnejši in škaf je plaval čedalje hitreje, nekačkrat se je celo zasukal in potem švignil kakor puščica po potoku navzdol.

»Hura!« so spet kričali otroci in tekli kolikor so mogli ob bregu za njim; take zabave še nikoli niso imeli: »Živijo naš divji maček, zdaj naj odjadra prav do konca sveta!«

Sivka ni slišala kaj so pravili; čutila je le, da se škaf maje in tedaj so jo obšli docela drugi občutki: »Ježeš,« si je mislila, »kaj bo pa zdaj?«

Toda ko je hotela pogledati čez rob je bilo šele vse narobe! Škaf se je namreč zamajal in tedaj je Sivka kar izgubila glavo.

»Mijav,« je rekla, legla spet na dno in oči so ji docela počrnele, »prosim vas, prosim

vas, vzemite me ven, da mi ne bo treba več jadrali!«

Toda čimbolj se Sivka vekala in jadikovala, tembolj so se otroci zabavali:

»Slab mornar si,« so kričali: »Kako se moreš tako bati zaradi tega nedolžnega jadranja!«

In ko se je škaf prav tedaj spet zasukal je dodal najstarejši: »Saj niti krmariti, ne znaš!«

Kmalu nato je priplaval škaf do brvi. Toda ali je zdaj voda v potoku že toliko unadla, ali pa je Sivka preveč obteževala ladjo — vsekakor se škaf ni ustavil kakor drugače, ampak je šinil z vso hitrostjo dalje. Zdaj se je začela druga pesem:

»Ustavi se, ustavi se!« so klicali otroci. Ali se ne znaš ustaviti, ti škaf neumni? ...

»Svilena mačica, svilena mačica, počakaj nas vendar!«

Toda če so klicali sedaj za Sivko ali za škafom — pomaga'o ni oboje nič. Hitrost je postajala še večja. Če so še tako divjali, Sivka in škaf sta se vozila še hitreje. Naposled sta bila že tako daleč pred njimi, da so otroci uvideli, da vse nič ne pomaga.

»Brv je kriva!« je rekel najstarejši.

»Ne, ti si kriv!« je reklo dekletce.

Najmlajši pa je vtaknil prst v usta in s solzami v očeh pogledal za škafom:

»Zdaj je pa princeska spet šla!«

OSEMNAJSTO POGlavJE

Tisoč strahov

Med tem pa sta drvela škaf in Sivka strahno hitro po potoku navzdol. Čedalje hitreje je šlo. Časih se je škaf z dnom zaletel v ve-

iz neke viničarije. Pospešil je korake, da alarmira vaščane o grozeči nevarnosti. Gorela je nenastanjena viničarija posestnika Kolariča Alojzija iz Gajevcev. Zaradi vetra se je ogenj razširil na sosednjo viničarijo Širčeve Ane, kjer je stanoval viničar Kondrič Franc s svojo ženo in petimi otroki v starosti od enega do desetih let. Ogenj pa je zajel še viničarijo posestnice Bevčeve Alojzije, kjer je stanovala viničarka Vilčnikova Marija. Hohnik Jože je prebudil prebivalce, ki so bili v trdnem spanju in se je Kondričeva družina s petimi otroki rešila iz goreče hiše šele v zadnjem trenutku. V splošni zmedenosti je posestnik Hohnik mislil, da vsi otroci niso rešeni iz goreče hiše, zato se je pognal v plamene, v istem trenutku pa se je že podrl nanj goreče ostrešje. Le še z zadnjimi napori se je rešil iz goreče hiše in sta mu zakonca Kondričeva pogasila gorečo obleko. Obležal je s hudimi opeklinami na glavi, obrazu, rokah, nogah in telesu. Prepeljali so ga v bolnišnico. Vse tri viničarije so pogorele do tal z vsem živežem, pohištvo in obleko. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

* **Smrtna nesreča pri delu.** Ko je 30 letni oženjeni delavec Jakob Arh podiral v gozdu posestnika Franca Hlastnika v Šmarjeti drevje, se je spotaknil ob korenino in padel. Zadel je s tako silo z glavo ob tla, da mu je počila lobanja. Arh je v nekaj minutah umrl.

* **Z vinom so gasili v vasi Zleginji v župskem srezu.** Gorelo je veliko skladišče vinskega trgovca Vasiča in bila je nevarnost, da se bo požar prenesel na druga poslopja. Ker ni bilo vode, so kmetje s sesalkami črpali iz velikih sodov vino in z njim gasili.

* **Huda nezgoda.** Te dni so hoteli delavci ptujske elektrarne zamenjati pri plinarni neki lesen drog. Na drog se je povzpeli elektrotehnični vajenec 18-letni Sakelšek Karol iz Sp. Hajdine. V tistem trenutku pa se je drog zlomil in vajenec je padel na tla in nanj drog. S hudimi notranjimi poškodbami so ga prepeljali v bolnišnico.

* **Davica se je pojavila v ptujskem srezu** in zahtevala nekaj žrtev. Ljudstvo o davici ni dovolj poučeno in obolele prepozno pošiljajo k zdravniku, zaradi česar je toliko žrtev. Večina zamenja davico z angino. Priporočamo, da ljudje pošiljajo bolnike k zdravniku, tudi če menijo, da gre za navadno angino.

lik kamen, ali pa se je ročaj zapletel kj ob bregu — tedaj se je tako hitro zasukal, da se je Sivka kar omotica lotila. Dolgo, dolgo sta se tako vozila; voda je kipela in tok ju je gnal. Škaf se je zibal, butal in se zaletaval in kmalu je bila Sivka že drugič zunaj v daljnem, daljnem svetu.

Potem pa se je skoraj iznenada docela stemnilo okoli nje, kajti potok je zdaj zavil pod širok most in potem je prišel v ozko obzidano strugo, ki je imela na obeh straneh kamenite stene, kamor ni nikoli posijalo sonce. Brr! Sredi struge se je ročaj zgoraj zataknil in škaf je obstal kakor pribit.

Ko je Sivka opazila, da škaf stoji, je takoj poskusila splezati iz njega, toda morala je lepo ostati, kakor je bila. Nikjer ni bilo kraja, kjer bi se bila lahko z nogo oprijela. Stene so bile gladke in strme, razen tega pa je segal strop do škafa in komaj da je lahko pomolila glavo ven. Tako je stala zdaj tu, gledala okoli z velikimi, lesketajočimi se očmi in praskala s tačico po robu.

»Mijav,« je rekla in glas ji je drhtel. Toda nihče je ni čul tu spodaj, razen velike, tolste vodne podgane, ki je stanovala v razpoki med dvema kamnoma. Pomolila je glavo iz svoje hiše, pogledala jo je in še celo malo od daleč ovohavala, naposled pa je skočila v vodo, da je kar zapljuskalo. Potem je izginila in Sivka je ostala dvakrat sama v tej samotni. Oh, kako grozno, kako grozno! Zdelo se ji je, da sedi v podzemeljski ječi. V krogu je hodila po škafu dnu, praskala po dogah, kakor bi ji to moglo kaj pomagati. Enkrat je razločno začula, ko se je nad njo nekaj peljalo, donelo je kakor grom v struči in kamni so se mežali — tedaj je zakričala, kar so ji dale moči. To-

* **Vlak je zavozil v voz.** Predzadnjo sredo ponoči je le po srečnem naključju ušel smrti g. Franc Kržan starejši, posestnik in trgovec z apnom v Cundrovcu. G. Kržan že dolga leta prevažal in prodajal s svojim vozom apno po Hrvatskem. Tako je bil na potu tudi v sredo tam dolj pri Zaprešiču. Bil je utrujen, zaradi megle pa je bil večer še bolj temen in Kržan na železniškem prevozu ni opazil, da prihaja vlak. Lokomotiva je zavozila v voz, ubila enega konja in razbila sprednji del voza. Kržan sam je odletel daleč stran in nezavesten obležal na tleh. K sreči ni dobil nevarnih poškodb. Zdravi se na domu in upa na skorajšnje ozdravljenje.

* **Zopet tragična smrtna nesreča rudarja.** V hrastniškem rudniku zasipajo votline, ki nastajajo pri odkopavanju premoga, z ilovko. To vozijo iz posebnega zasipnega kopa v jamo. V nedeljo jutraj sta odkopavala na nasipnem kopu ilovko in jo nakladala v vozičke poleg drugih tudi rudarja Franc Potrpin in Franc Knez. Kmalu je opazil Potrpin, da se je odtrgal na vrhu kopa večji kos gline in drsel po mokrem pobočju navzdol. Potrpin je opozoril tovariša Kneza na nevarnost; da pa je bila zanj nevarnost še večja, se ni zavedal. Knez se je z vso naglico odstranil, velik kos ilovke pa se je tedaj zvalil na Potrpina in ga podrl. Ko so mu prihiteli tovariši na pomoč in odstranili težko breme, je bil Potrpin že mrtev. Nesrečni rudar je štel 35 let. Zapustil je vdovo in štiri nepreskrbljene otroke, starše, dva brata in sestro. V prejšnjih letih je bil Potrpin vnet član narodnih društev. Odkar pa mu je rasla družina in se slabšal zaslužek, se je popolnoma posvetil svoji družini, kateri je bil zelo skrben oče. Blag mu spomin!

* **Smrtna nesreča ali kaj.** V mariborski bolnišnici je umrl posestnik Josip Kropelj iz Boča nad Selnico ob Dravi, ki so ga bili pripeljali v bolnišnico nezvestnega in s počeno lobanjo. Nekateri priče so izpovedale, da je dobil Kropelj smrtno poškodbo, ko je str. moglavlil po neki strmini. Nekateri zdravniki pa so izrazili mnenje, da izvirajo poškodbe od udarcev s topim predmetom.

da kdo pač naj bi jo bil čul? Voz se je mirno odpeljal dalje in kmalu je bil tako daleč, da ga ni več slišala.

»Od lakote bom umrla, od lakote bom umrla,« si je vsa obupana mislila Sivka, toda prav tako le ni bilo. Počasi je voda v potoku upadla in ko je potekla dobra ura, se je že toliko znižala, da se je škafov ročaj zgoraj sprostil in da se je začela ladja spet premikati. Toda zato nevarnosti še ni bilo konec. Res sta prišla iz grde struge, toda kmalu je tok podvojił svojo hitrost. Drvela sta mimo travnikov in polj, pod jelševim grmovjem in mladimi jelkami, mimo hiš, plotov in vrtov, dalje, čedalje bolj daleč v svet.

Sivko je seveda obhajal grozen strah, kajti škaf se je neprestano zibal in tresel, toda držala se je hrabro, kolikor se je mogla. Čez nekaj časa je občutila, da se vozita malce počasnjeje. Samo časih se je škaf še kam zaletel in naposled mirno obstal.

Oprezno je pokukala Sivka čez rob — njen vrat je postajal čedalje daljši, gledala je naprej, gledala je nazaj in kar svojim očem ni mogla verjeti. Tega ji tudi ne smemo zameriti, kajti ko je poslednjič pogledala ven, so bila drevesa, pa tudi hiše še tik zraven nje in zdaj — zdaj je ležala sredi velikega vodvoja in na obeh straneh je bilo daleč do konnega. Slaboten veter jo je hotel pognati dalje, toda imel je komaj toliko moči, da je malo dvignil valove.

Okoli nje so letale muhe in komarji in časih je skočila riba kvišku in hotela kaj ujeti. Tu je moralo biti na debelo rib, ker je neprestano pljuskało in ena je skoraj padla v škaf. Ležala je za trenutek na robu, toda prav tedaj, ko je hotela Sivka dvigniti šapo in se

* **Živo srebro v lipovem čaju** bi kmalo postalo usodno za 84-letnega preužitkarja Fr. Lorberja iz Poličke vasi pri št. Ilju v Slov. goricah. Ko je videl v čaju majhne kroglice, je stopil k sosedu in ga vprašal, kaj naj bi to bilo. Sosed mu je pojasnil, da gre za živo srebro, ki bi povzročilo s čajem, moglo povzročiti zle posledice. Za zadevo so izvedeli orožniki, ki so uvedli preiskavo. Pri zaslišanju je starček izpovedal, da mu je pred dnevi bilo silno slabo in da je neprestano bljuval. Izrazil je bojazen, da ga hočejo zastrupiti. V zvezi s tem so orožniki ovadili državnemu žilstvu neko žensko.

* **Strel v glavo.** Predzadnjo nedeljo sta se sprla 31 letni posestniški sin Konec Franc s Polene pri Konjicah in tvorniški delavec Josip Bobik iz Zreč, ki je pred neko gostilno v Konjicah v hudi jezi potegnil iz žepa samokres ter ustrelil Konca Franca v glavo. Konec je ostal še pri življenju in je v celjski bolnišnici.

* **Ker je hotel slaboumno oslepariti za 15.000 dinarjev,** je sedel na zatožni klopi pred mariborskem malim kazenskim senatom 43 letni posestnik Ivan Mlakar iz Zgornjih Hoč. V obtožnici se navaja, da je s kupno pogodbo, ki jo je sklenil z vdovo Marijo Heričevo iz Zgornjih Hoč, izkoristil njeno težavno imovinsko stanje in njeno nezadostno znanje o pomenu kupne pogodbe v tem smislu, da se je pogodil z njo za nakup nepremičnine, ki je vredna 30.000 dinarjev, za vsoto 15.000 dinarjev. S tem bi bila Heričeva oškodovana za 15.000 dinarjev. V obtožnici se navaja, da je Heričeva nekoliko slaboumna, zaradi česar ni mogla preceniti pomena takšne pogodbe. Dalje se v obtožnici navaja, da je v smislu trditve Heričeve obtoženi Mlakar obljubljaval Heričevi, da se bo oženil z njo. Mali senat je obsodil Ivana Mlakarja na 1 leto 8 mesecev strogega zapor, 2000 dinarjev globe in triletno izgubo častnih državljskih pravic.

* **Zgodba o ciganskem konju.** Nedavno so se pojavili okrog Višnje gore cigani in se utaborili potem ob cesti blizu Šmarja. Pa je prišel mimo posestnik iz okoliške vasi, ki se dobro razume na konjske kupčije in začel barantati za konje. Naposled je zamenjal svojega konja za lenega ciganskega rjavca.

je že veselila, da bo dobila dober prigrizek, je riba zdrsnila nazaj v vodo.

Drugič je jadrala tik mimo velikega ptiča, ki je ležal na vodi in veslal. Imel je dolg koničast kljun in okoli vratu debel debele rjav ovratnik. Prav tedaj ko ga je hotela Sivka vprašati, ali ji ne bi hotel malo pomagati, se je pognal na glavo v vodo in izginil. Sivki je bilo hudo, da je morala uboga živalca na tak način utoniti, toda pomagati ji ni mogla. Zaradi varnosti je še nekaj časa pazila, toda ni je mogla več zagledati. Šele to jo je že zaneslo daleč stran, je opazila, kako je njen ptič priplaval na dan med širokimi lokvanjevimi listi. Spet je bil prav tako živ kakor prej, dolgi, koničasti kljun je imel pripravljen in okoli vratu je imel svoj ovratnik iz perja. Toda biti je moral docela gluhi, ali pa domisljaj prevzetneš, ker ga je Sivka večkrat poklicala, pa se ni niti ozrl za njo.

Med tem je postalo prijetno toplo. Sonce je pripekalo v škaf in Sivka je leno ležala na dnu in mežikala. Njene oči so postajale čedalje manjše, dostikrat so se docela zaprle in naposled se je Sivka zvila in zaspala.

DEVETNAJSTO POGLAVJE

Boj s kačo

»Kvivila« je reklo nekaj tik ob njenem ušesu, da se je kar stresla. Toda rekdo se je še dosti bolj prestrašila in to je bila mala pastirčica, ki je sedela na robu škafa in stresala repek. Od strahu jo je kar odneslo v višave, ko se je Sivka premaknila. Res je videla, da v škafu nekaj leži, da pa je to pravcata živa mačka — ne, to se ji še sanjalo ni.

(Dalje prihodniti)

Cigan je pa tič in za svojega konja je zahteval še 750 Din, ki mu jih je posestnik tudi odštél. Vesel zaradi dobre kupčije se je posestnik vrnil domov. Toda čez dva dni je opazil, da rjavček nekam težko diha. Izkazalo se je, da je nadušljiv, kakor je pač navada pri ciganskih konjih. Kaj zdaj? Kdo ve, kje so že cigani. Ciganska družina, ki je taborila blizu Šmarja, je bila med boljšimi, saj je imela s seboj celo svojega župana. Toda cigan bi ne bil cigan, če bi ne sleparil. Posestnik je povabil s seboj svojega prijatelja in ubrala sta jo za cigani. Prehodila sta vse kraje okrog Grosuplje, Šmarja in Škofljice in šele čez tri dni sta izsledila cigansko družbo v gozdu blizu Turjaka. Zanimala sta se najprej, če imajo cigani še konja, ki so ga dobili za svoje nadušljivo kljuse, potem sta se pa obrnila na orožnike. Le ti so prišli in odgnali po silnem kričanju in javkanju vso cigansko družino v Višnjo goro na sodišče. Bilo jih je sedem voz. Ker pa je bila nedelja, so vtaknili vkleknjene cigane do prihodnjega dne v sodne zapore. Drugi dan so stopili pred sodnika. Posestnik se je s cigani pobotal, tako da je dobil nazaj svojega konja in še 300 Din. Pri kupčiji je imelo seveda zadnjo besedo sodišče, ki je dalo posestniku in ciganu za nagrado po teden dni zaporu pogojno za eno leto. Prihodnjič si bo mož dobro premislil, preden bo barantal s cigani, za nameček je bil pa še obsojen, sicer samo pogojno, vendar je pa to neprijetno toliko bolj, ker je že tako hudo oškodovan.

* **Samomor v ječi.** 28 letni Kožar iz Dvorske vasi je bil nekdanji orožniški pripravnik, a so ga zaradi nekega prestopka odpustili. Nedavno je bil osumljen tatvine in odveden v preiskovalni zapor v Velikih Laščah. Ko je drugega dne prišel ječar v njegovo celico s hrano, ni mogel odpreti vrat. S silo jih je potegnil in ko so se toliko vdala, da je mogel pogledati v celico, je opazil Kožarja visečega na vratih in zadržanega s hladnim jermenom.

* **Ponarejalec kovancev se je skril v vodo.** Te dni so orožniki zasačili v Šmartnem ob Dreti nekega Paliča Josipa iz Erduta v dunavski banovini, ki se je pred orožniki skril v vodo. Ko je namreč orožnike zagledal, je skočil v bližnjo Dreto in skoro do vrata v vodi čakal, da orožniki pasirajo dotično mesto. Imel pa je smolo, da so ga orožniki zapazili, izvlekli iz vode in privedli v zapore gornjegrajskega sodišča. Palič je osumljen ponarejanja 20 dinarskih kovancev. Še istega dne so aretirali orožniki tri njegove sodelavce domačine ter jih odvedli v zapore. Pri nekaterih so našli ponarejene 20 dinarske kovance, ki so slabo izdelani. Blešče se belkasto in ne žvenkečejo.

* **Nagnito truplo mrtvorojenčka so našli v Lendavi.** Pri raztelesenju so dognali, da je otrok moral biti že dalje časa v vodi, ker so trupelu manjkale obe nogi in leva roka. Tudi se je ugotovilo, da je moral priti otrok mrtev na svet.

* **Zalosten konec vasovanja.** Mali kazenski senat v Ljubljani je sodil samskega posestnika, 23-letnega Filipa Bohinca iz Mavčič, obtoženega zločina uboja. Bilo je 24. septembra okoli polnoči. Čez Savo sta prišla v Trboje vasovat Bohinc Filip in njegov prijatelj Jože Jeraj. Prvi je pristavil lestvo k Miciki Uraničevi, drugi pa se je zgledal pri Bohinčevi Mariji. Po vasi se je začelo vriskanje domačih fantov, ki so prišli do lestve prvega obtoženca in tudi k drugemu. Po kratkem prerekanju so zapele vile in nož je stopil v funkcijo. Fantje so se strnili v klopčič na rožnem vrtcu Micike Bohinčeve. Vse je bilo tiho. Toda prepričal se je zalostno končal, Filip Bohinc je zamahnil z odprtimi nožem najprej proti Uraniču, nato pa za vrat proti Jožetu Bizjaku, čevljarskemu pomočniku iz Vogelja. Sunek je bil tako močan, da je prerezal Bizjaku zadaj hrbtenjačo v prečnem obsegu in se je Bizjak mrtev zgrudil na tla. Uboja obtoženi Filip je dejanje priznal, zagovarjal pa se je s silobranom. Zaslišanih je bilo več prič, ki so opisale nočni dogodek. Pretep je trajal le

dobrih deset minut. Mali senat je Filipa Bohinca obsodil na dve leti strogega zavora zaradi prekoračenja silobrana. Plaćati mora tudi vse stroške kazenskega postopanja in izvršitve kazni, očetu ubitega pa za pogrebne stroške 2000 Din.

* **Vode nanašajo utopljenec.** Kar so po zadnjem deževju reke znatno narasle, so na mnogih ovinkih našli ljudje trupla utopljenec. Najbolj zagonetna je vsekako najdba, ki so jo odkrili ljudje na levem bregu Kolpe pod Hrelinom pri Starem trgu v črnomeljškem srezu. Tam so našli truplo 30 do 35 letnega moža, ki je imel na glavi tri globoke vreze z nožem, kar jasno priča, da je postal žrtev zločina. Neznani utopljenec je bil 175 cm visok, slabo hranjen, sicer pa močne postave, rjavih angleško prstriženih brk, rjavih oči in slabih zob. Obleden je bil v modre cajgaste hlače in spodnje hlače iz bele tkanine z modrimi progami, obut pa v nizke črne čevlje. Na levem bregu Save pri Vidmu, brežiš, kem srezu so v nedeljo našli moško truplo, ki je moralo ležati v vodi že kak mesec dni in je bilo močno razpadlo. Neznane je bil 35 do 40 let star, v gornji čeljusti je imel štiri zlate zobe, oblečen pa je bil v sivo črtasto srajco z ovratnico enake barve, v dolge cajgaste hlače in visoke črne čevlje iz boksa. Pod Brezovim, pri Blanci med Sevnico in Rajhenburgom pa so na savskem bregu našli truplo neznanca, 20-letne ženske majhne, močene postave, prstriženih kostanjevih las in okroglega obraza, oblečeno v letno obleko modre barve z belimi in rdečimi cveticami. V ušesih je neznanka nosila zlate uhanke.

* **14 letni deček je ustrelil 12 letno sestrico.** V Borčecu na Hrvatskem se je 14-letni Jure Kormanec igral s puško, ki se mu je nenkrat sprožila in strel je pogodil njegovo sestrico 12-letno Jagico, da je obležala takoj mrtva. Videč, kaj je storil, je deček pobegnil iz vasi, toda orožniki so ga kmalu našli.

* **Ponočni rokomavhi.** V Pernici pri Sv. Marjetki ob Pecnici, se je pojavila skupina predrznih nočnih rokomavhov, ki so izropali stanovanje treh posestnikov, nato pa so bili prepodeni. Fr. Kalohu iz Pernice so odnesli obleke, perilo in druge reči, posestniku Antonu Marku so izropali klet, odnesli večjo količino jabolčnika in jabol, posestnici Olgi Aicherjevi pa so odnesli razno perilo, obleke, čevlje, posteljnino in nekaj zlatnine.

* **Pobegniti je hotel.** Požigalec Henrik W. ki je zaradi odklonjene ljubezni zažgal domačijo dekletovim staršem v Kumrovi vasi na Kočevskem, kakor smo že poročali, je bil odpravljen v zapore sreskega sodišča v Kočevju. V zaporu je neprestano zatrjeval, da se je moralo tako zgoditi, da je moral zažgati. Kazal ni nikakega kesanja. Skušal je pobegniti iz ječe. S koncem posteljne stranice je razkopal zid pri oknu, da bi odstranil okenske železne križe in jo tako odkuril skozi okno. Ječar g. Kralj pa je nakano pravočasno opazil. Tudi na posteljnini je jetnik v divji jezi napravil znatno škodo. Na zahtevo državnega tožilca je bil požigalec te dni odveden v novomeške sodne zapore.

* **Nevarna tolpa vlomilcev pod ključem.** Orožniki v Križevcih na Hrvatskem so s pomočjo zagrebških detektivov prijeli člane nevarne tolpe, ki je ogražala zadnje mesece imetje in življenje prebivalstva po vsej savski banovini. Vodja te tolpe je bil pekovski pomočnik 35 letni Ivan Juričič. Njegov glavni pajdaš je bil Sabolović Leopold, 35 let stari ključavničar. Razen teh dveh so prijeli še štiri njune pomagače, za dvema so pa izdali tiraličo.

* **Nasilen zaljubljenec.** Krošnjar Jožef Skobelnik iz Cvetlina je že tri leta zalezoval 21-letno Klaro Hreničevo, hčerko posestnika v Cvetlinu. Dekle pa ga ni maralo. Ker zaljubljeni Skobelnik ubogi mladenki ni dal miru, se je odločila, da zapusti domači kraj. Nanotila se je v Ptuj, kjer je hotela dobiti službo. Ko je Skobelnik to izvedel, se je takoj odpravil za njo in jo na dravskem mo-

stu v Ptuj srečal, ko se je vračala domov. Posrečilo se ji je izmuzniti. Ko pa je prišla do brega pri Cvetlinu, se je nenadno za njo pojavil zaljubljenec. Videč, da je v nevarnosti, je zbežala v bližnji gozd, da se skrije. Skobelnik pa je tekel za njo, potegnil nož in jo zabodel v hrbet. Gotovo bi jo bil zaklal, ako ne bi prihiteli na pomoč drvarji, ki so slišali obupen krik dekleta. Nevarno ranjeno dekle so spravili v ptujsko bolnišnico, fanta pa zaslišujejo orožniki.

* **Nomesto masne pečenke smrt.** Kmečki fant Petan iz rajhenburške okolice je prišel predzadnjo nedeljo v gostilno k Rogoviču na Velikem Kamnu, kjer je zahteval od gostilničarja masno pečenko. Ker gostilničar pečenke ni več imel, mu je ni mogel dati, pač pa je rekel, da mu da rajši zastoj vina, če hoče piti ali pa mu pripravi kakšno drugo jed. Toda Petan je neprestano trdo vrtno zahteval masno pečenko. Ker gostilničar ni mogel ugoditi njegovi želji, je skočil Petan v njega ter ga začel neusmiljeno tepsti. V gostilni so bili istočasno še trije fantje, ki so se odstranili na čisto, ko so videli, kaj počenja Petan. Gostilničar in Petan sta ostala v sobi sama. Takrat je Petan segel z roko v žep, česar se je gostilničar prestrašil, misleč, da ga bo Petan z nožem, in je tudi sam segel po nožu, v silobranu zamahnil proti Petanu ter ga po nesrečnem naključju zadel naravnost v srce. Petan je ostal na mestu mrtev. Na lice mesta so takoj prišli orožniki s Senovega in nesrečnega gostilničarja odvedli v kozjanske zapore. Ta dogodek je globoko pretresel vso okolico, in to tembolj, ker so poznali gostilničarja kot skrbnega gospodarja in dobrega družinskega očeta, ki doslej še ni bil kaznovan, medtem ko je rajni Petan imel že več kazni za seboj.

* **7 let robije, ker je zažgal zaradi zavarovalnine.** Te dni se je zagovarjal pred malim senatom v Mariboru 25-letni posestnik Ivan Drevenšek iz Rač. Lani mu je zgorelo gospodarsko poslopje do tal. Bil je zavarovan pri »Slaviji« za 25.000 Din, škoda pa je bila ocenjena na 12.344 Din. To vsoto je dobil tudi izplačeno. V času požara je bil Drevenšek v sosednji vasi na delu ter je tam tudi prenočeval. Zaradi tega je lahko ogorčeno in uspešno zavračal vsak sum, da bi bil on požigalec lastnega imetja, dasi se je nekaj časa o tem šušljalo okrog, ker je bil zadolžen čez glavo in mu je zavarovalnina prišla kakor nalašč. Letos pa se je Drevenšek skregal s svojim polbratom in ta ga je prijavil, da je sam podnetil ogenj na svojem gospodarskem poslopiju. Drevenšek je večkrat tožil polbratu Matiji Vindišu, da se ne bo mogel drugače izkupati iz hudega položaja, v katerega je zašel zaradi dolgov, kakor s požigom. Dan pred požarom mu je kazal svečo ter mu pripovedoval, da se bo prihodnjo noč posvetilo na njegovem gospodarskem poslopiju. Potem je odšel na delo v sosednjo vas, ponoči pa se vrnil s kolesom skrivaj domov, zantelil požar ter se takoj spet vrnil nazaj, da je tako z alibijem odvrnil ves sum od sebe. Obsodili so ga zaradi požiga na sedem let robije in trajno izgubo častnih pravic.

* **Razsodba v našiškem korupcijskem procesu.** Dne 18. t. m. je bila po dolgotrajni obravnavi razglašena rozsodba v našiški aferi. Obsojeni so: dr. Svetozar Grgin na pol drugo leto ječe, dr. Filip Schlesinger na dve in pol leta ječe, Zita Živanović na tri leta ječe in trajno izgubo državne službe, Adolf Schlesinger na sedem let ječe, Aleksander Sohr na osem let ječe, Alfred Čučka na eno leto in osem mesecev ječe, Viktor Guttman na eno leto in štiri mesece ječe, dr. Zvonimir Bratanić na dve leti ječe, Ervin Lovrić na eno leto zavora, Alfred Spitz na eno leto in šest mesecev ječe, Mavro Sulić na štiri leta ječe in trajno izgubo državne službe, Aleksander Božić na dve leti ječe in trajno izgubo državne službe, dr. Nikola Nikić na štiri leta ječe, izgubo državljanških pravic in trajno izgubo javne službe,

dr. Dragoljub Jevremović na tri leta je-
če, izgubo državljanstvih pravic in izgubo dr-
žavne službe za vedno, Ervin Sartori na eno
leto ječe in izgubo državljanstvih pravic za tri
leta, Zoltan Herzog na eno leto in štiri mesece
ječe, Filip Winter, Rihard Baumgartner, Hin-
ko Bedenič, Josip Fišer, Julij Grajner, Aladar
Leimdorfer po osem mesecev zapora, Geza
Fejtő na eno leto zapora, Feodar Bukovala,
Dragutin Čakarevič, Vladimir Černi, Miloš
Čirković in Franc Istenič po dva meseca za-
pora, Pavle Fekete na en mesec zapora, Mirko
Fridman na tri mesece zapora, Aleksander
Kezič, Viktor Kladnik, Trajča Kotevič in La-
zar Ciril po en mesec zapora, Gligorij Lisa,
Djordje Marković, Milutin Martinović in Gri-
gorij Mišić po pet mesecev zapora, Galeb Mi-
šić na tri mesece zapora, Dragomir Nedeljko-
vič na en mesec zapora, Jovan Ničiforović na
dva meseca zapora, Franjo Ogorelec na šest
mesecev zapora, Dimitrij Pastuhov na dva
meseca zapora, Viljko Rajman na 10 mesecev
zapora, Milislav Stisović na tri mesece zapora,
Pavle Čiring na tri mesece zapora, Mihajlo
Zuravjev na tri mesece zapora. Ostali obto-
ženci so oproščeni.

* **Smrten padec v jarek.** 71 letna posest-
nica Uršula Zagorškova iz Podvincev je šla
v nedeljo obiskat svojo hčer v Novo vas pri
Ptuju. Ko se je zvečer poslovila, je odšla po
bližnjici domov. V gozdu pri Podvincih pa je
srečala pot in padla v globok jarek. Pri pad-
cu ni dobila poškodb, pač pa se je zarila z
obrazom v blatno dno in se tako zadušila.
Raztelesenje se ne bo vrjilo, ker je razvidno,
da je nesreča nastala po naključju.

* **Nepredvidnost pri nalivanju petroleja.**
Nedavno zvečer se je zgodila na Ojstrem hu-
da nesreča, pri kateri je dobila hude opek-
line 50-letna Jožefa Guzejeva, žena upokoje-
nega rudarja. Mlajši sin je nalival petrolej
v svetilko, v kateri je gorel stenič. Prilivajo-
či petrolej se je vnel v svetilki in obenem
tudi v steklenici. Sin je zagnal oboje od sebe.
Oboje je priletelo materi v krilo, ki se je
vnelo. Takoj je bil spodnji del telesa ves v
plamenu. Sama z rokami in domači so za-
dušili ogenj. Nesrečnica je pa le dobila hude
opekline po nogah in rokah. Prvo pomoč ji
je nudil rudniški zdravnik g. dr. Arnšek in
odredil takojšen prevoz v Ljubljano.

* **Mrliča so zasramovali.** V Zgornji Besni-
ci je ležal nedavno na mrtvaškem odru sin
posestnika Janez Kozjak. Mrliča so vaščani
in znanci po stari navadi vso noč kropili. Ob
2. ponoči se je odnekod pripeljala z avtom-
obilom družba petih moških. Eden je ostal
pred hišo, ostali štirje pa so vstopili. Izmed
teh je eden mrtveca pokropil, nato pa je sto-
pil od odra nazaj in začel pokojnika zmerjati
in psovati z zelo neizbranimi besedami. Oči-
tal mu je tudi uboj. Naposled je še pljunil
proti mrtvecu. Družba je nato šla iz hiše in
še zunaj po vasi rogovillila in sramotila mrt-
vega Kozjaka. Zadeva je prijavljena orož-
ništvu.

* **Drzno razbojništvo** je bilo izvršeno v ne-
deljo zvečer v Limbušu. Pozno zvečer so se
pojavi pri posestniku Čuriču neznanci z na-
metom, da izropajo klet. Da bi pa bili nemo-
teni pri svojem tatinskem poslu, so Čuriče-
vega sina, ki je bil sam doma, zvezali in mu
usta zamašili s kunjami. Vendar kljub temu
niso uspeli, ker so bili prepadeni. Orožniki
vzeto zasledujejo razbojnike.

* **Pri pomirjevanju nevarno poškodovan.** V
neki gostilni litijske okolice so popivali in po
stari navadi je sredi noči nastal preživahen
pomenek zaradi nekih deklet. Razdvojeni v
dve grudi so se fantje ločili, nato pa so za-
čeli obračunavati gostilniški prepri na dvori-
šču. Najhuje jo je skupil Sladič Franc, ki ga
je eden izmed pretepačev razrezal z nožem,
da se je nezavesten zgrudil na tla. Šele žrtev
je ustavila pretep. Ponesrečenega so nato po-
ložili na voz, ter ga sredi noči prepeljali k li-
tijskemu zdravniku dr. Vladimiru Oriu, ki je
nudi poškodovancu prvo pomoč in mu sečil
hude rane. Sladič je dobil vboje pod očesom,
ušesom, pod pazduho, v stegno, a najnevar-

nejši sta rani, ki ju je dobil v obe strani vr-
tu. K sreči ni bila prerezana glavna vratna
žila, sicer bi nesrečni mladenič izkervavel.

* **Po pomoti ubit vasovalec.** Arnušt Jakob,
23 letni posestnikov sin iz Belavsaka, ki se je
pred kratkim vrnil od vojakov, je šel vasovat
k svojemu dekletu Mlakarjevi Jani v Luptav.
Govoril je z dekletom pri oknu. Prišel pa je
mimo nekdo in mu zadal z nožem za levo uho
tak sunek, da so izstopili možgani in je fant
čez nekaj trenutkov izdihnil. Aretirali so ne-
kega Nigota iz Luptave in ga odvedli v sodne
zapore v Ptuj. Obdolženec je priznal zločin,
a se je izgovarjal, da je bil napad namenjen
nekemu drugemu. Arnušt je bil znan kot jako
miren in delaven fan.

* **Viničar je pil gospodarjevo vino.** Mari-
borski mali senat je obsodil 25 letnega vini-
čarja Tomaža Zemljiča iz Ložane na pet me-
secev strogega zapora, ker je v času od fe-
bruarja do novembra lani precej izpraznil klet
svojemu gospodarju Josipu Kugyju v Koša-
kih.

* **... od onstran meje.** Studenški orožniki
so izročili okrožnemu sodišču 25 letnega zidar-
skega pomočnika Engelberta Kolerja iz Ve-
likovca in Katarino Kolerjevo. Oba sta prišla
8. t. m. preko meje s propustnico. Nista se
pa po predpisih v dveh dneh vrnila, marveč
sta prispeal v Maribor. Pozneje sta se naselila
v Studencih. Dne 15. t. m. sta se pojavila v
Hočah in hotela izvršiti vlom pri viničarki
Ceciliji Babičevi v Hočkem Pohorju. Toda so-
sedje so čuti ropot in Kolerjevo prijeli. Za
njim pa je zmanjkala vsaka sled, dokler se ni
posrečilo studenškimi orožniki izslediti tudi
njega.

* **Vlomilec se skriva.** V Poljčanah in
okrog straši nepridiprav, ki vlamlja in
krade. Naši vestni orožniki so takoj vse
ukrenili, da bi prišli vlomilcu do živega.
Skrbno so pregledali tudi kos stekla raz-
bite šipe in ga poslali v Maribor, kjer so
na policiji po prstnih odtiskih spoznali, da
gre za zloglasnega vlomilca 26-letnega
Franca Črepinka iz Zg. Polskave, ki ima na
vesti tudi zadnja dva vloma v Sl. Bistrici
in Hočah.

* **Kmalu se je ujel.** Orožniki v Koških so
že dalje časa zasledovali 28 letnega brezpo-
selnega delavca Jurija, ki je bil svoečasno
v službi pri posestnici Kacovi v Koških, kjer
se je naveličal dela in lepega dne neznano
kam izginil. Z njim pa so izginili tudi moško
kolo, nekaj zlatnine in usnjen jopič. Te dni
so ga orožniki slučajno izsledili in ga areti-
rali.

* **Maščevanje nad nezvestim ženinom.** Ana
Fekonjeva, 32 let stara dekla iz Negove, je
služila pri posestniku Jožefu Pelcu na Ščav-
nici. Pelc je bil vdovec ter se je dekla zana-
šala, da jo bo vzela, kar ji je, kakor je zatr-
jevala pred sodniki, večkrat objubil. Vendar
se je potem vse skupaj preobrnilo, da se je
Pelc oženil z drugo in Fekonjeva je odšla z
jezo od hiše. Dobila je potem drugo službo,
ki jo je pa tudi kmalu zapustila. Dne 28. av-
gusta je šla od novega gospodarja in delala,
da pojde domov k materi v Ihovo. Med pot-
jo pa jo je jeza zanesla v Ščavnico k Jožefu
Pelcu. Hotela se mu je maščevati in je sto-
rila to s požigom. Najprej je poskušala za-
žgati kup dračja poleg hleva. Ker pa ni ho-
telo goreti, je vtaknila vžigalico v slamo.
Pelcu je požar uničil gospodarsko poslopje.
Pred mariborskimi sodniki je bila Fekonjeva
obsojena na 4 let a in 2 meseca robije, 3 leta
izgube častnih pravic in na 20.000 Din od-
škodnine.

* **Hišo je zažgal, ker ni hotel, da pride v
druge roke.** Pred velikim senatom v Mariboru
se je moral zagovarjati 35 letni posestnik Jo-
žef Šešenko, ki je bil obtožen, da je v Zamencih
zažgal gospodarsko poslopje. Izjavljal je, da je
zažgal radi tega, ker ni hotel, da bi posestvo
prišlo v druge roke. Senat je obsodil Šešenka
na šest let robije.

* **Pustolovec in slepar.** Pred malim senatom
v Celju se je zagovarjal 27 letni Ignac Rojs,
brezposelni delavec brez stalnega bivališča,
zaradi tatvine, sleparstva, ograjanja osebne

varnosti in prestopka proti javnemu miru in
redu. Ignac Rojs je že star znanec sodišča.
Vse letošnje poletje se je potepal po dravski
banovini, se izdajal pod raznimi imeni, snubil
in varal dekleta, se dal gostiti in se preživ-
ljal s pomočjo teh in silčnih prevlar. Rojs je
bil obsojen na eno leto in pet mesecev robije,
plačilo 600 Din in izgubo častnih pravic za
dobo petih let.

* **Ponarejenec 50 dinarskih kovancev** so se
spet pojavili v Ptuju. En tak novec je pre-
jel tukajšnji trgovec od nekega posestnika
iz okolice, a ta je izpovedal, da ga je dobil
od neke tretje osebe za prodane poljske pri-
delke. Novec je zaplenila policija, ki vodi na-
daljnjo preiskavo. Ponarejenec se na prvi
mah spozna, ker je mnogo lažji od pravega,
je temnejše barve in izdelan iz zmesi alumi-
nija in svinca.

* **Obsodba ubijalca.** V Česnjicah se je le-
tos 9. septembra zaradi malenkosti odigral
krvav dogodek, ki je povzročil smrt 60-letne-
ga posestnika Franceta Kastelica. Kastelic
(ali pa njegov sin) je baje pokosil nekaj tra-
ve preko meje svojega zemljišča. Sosed je na-
padel najprej mladega Kastelica, v prepri in
spopad pa se je vmešal Jože Anžlovar. Stari
Kastelic pomikal proti svoji hiši, je Anžlovar
var ga je z nožem vrezal v levico. Ko se je
Kastelic pomikal proti svoji hiši, je Anžlovar
izdril iz ograje debel smrekov kol in starca
dvakrat z vso silo udaril po glavi. Posledice
te poškodbe so bile strašne. Stari Kastelic je
v nekaj dneh oslepel. Začel je bloditi in pri
tem je trgal obleko in obveze raz sebe. Po ka-
kih 20 dneh ga je smrt rešila trpljenja. Od
sodišča določeni zdravnik je ugotovil, da so
mu udarci po glavi povzročili prelom čelne in
lobanjske kosti, kar je imelo posledico notra-
nje krvavitve. Ko mu je kri pritiskala na
možgane, je nesrečnež silno trpel in blaznel.
Pri razpravi se je obtoženi Anžlovar zagovar-
jal s silobranom. Priče pa so izpovedale, da
je starega Kastelica trikrat vrzel na tla in
ga potem pobil s kolom, ko se je že umikal
proti domu. Obsodili so ga na pet let robije
in pet let izgube častnih pravic.

* **15.letni glavar tatinske tolpe.** V območju
Pobrezja in Tezna so v zadnjem času izginja-
le kokoši, goske, klobase in druge dobrote.
Orožnikom se je posrečilo izslediti krivce. To
so trije dečki stari od 13 do 15 let. Ukradeno
perutnino so jim odrasli prodajali na trgu.

Iz popotnikove torbe Ivanjkovske novice

Ivanjkovci novembra

Naša društva so 9. oktobra v spomin bla-
gopokojnega viteškega kralja Aleksandra I.
Učeditelja priredila žalno zborovanje v tu-
kajšnji dvorani. Udeležba je bila lepa. Dvora-
na je bila žalni slavnosti primerno okrašena.
Spominski govor je imel učitelj br. Puhar.

Tukajšnji občinski odbor je imel 18. sejo
30. oktobra. Podano je bilo blagajniško poro-
čilo obenem s poročilom o gospodarskem sta-
nju in je bil postavljen na pragmatično mesto
pomožni uradnik g. Ivan Kociper.

Bralno društvo je imelo občni zbor 3. t. m.
Izvoljen je bil novi odbor. Načelnik je g. Lov-
ro Petovar, njegov namestnik pa je g. Franc
Weber. Tajnik je g. Ivan Kociper, knjižničar
učitelj g. Jože Puhar, odborniki gg. Slava
Pulkova, Jože Bogša in Janez Šeruga, pregle-
dovalec računov pa gg. Josip Janžek in Ribič
Franc.

Dne 7. t. m. je bil občni zbor Vinarske za-
druge, 9. t. m. pa občni zbor Zadružne elek-
trarne.

Pretekli teden se je vršila 19. seja občn-
skega odbora. Med drugim je bila na dnevnem
redu postavitev občinskega delovodje. Mesto
je bilo podeljeno g. Avgustu Hrčiču abiturien-
tu od Velike Nedelje. Obravnavalo se je tudi
o pregrupaciji občine, o kateri se mnogo go-
vori in ki jo od 1056 volilcev zahteva
385. Po temeljiti razpravi se je občinski od-
bor s 17 proti 3 glasovom izrekel proti kakrš-

nikoli izpremembi občine in za to, da občina ostane, kakor je.

Letošnja vinska trgatega je bila precej obilna. Razen v enem primeru je bila v vsej občini končana oktobra. Pa ne le množina je zadovoljiva, temveč tudi kakovost. Vina se prav dobro razvijajo in bodo prav dobra srednje teška pitna vina. Kupčija pa žal ne ustreza. Zadnje dni je spet nekaj povpraševanja. Prodaja se pretočeno vino od 3 in pol Din naprej. Sklenjene so bile kupčije tudi po 4 Din in za sortirana vina tudi po višji ceni. Če bodo konzumenti v dravski banovini zmerom zahtevali domača vina, se bo počasi lahko vse prodalo.

Jesen je prav lepa, tako da je vsakdo lahko jesenske pridelke v redu pospravil in steljo pripravil. Nekaj se bo spet rigolalo, tako da bomo pomladj dobili precej novih nasadov.

Sadja, žal, v naši občini ni bilo mnogo. Le tu in tam kaj malega. Na tukajšnji posaji so naložili le tri vagone, in še to pretežno iz sosednjih občin.

Dne 7. januarja priredi Vinarska zadruga »Jeruzalemčan« vinski sejem in razstavo, 11. po redu. Želimo najboljši uspeh!

Učitelj g. Jurjašević je bil iz svetinjske šole oktobra poklican k vojakom, a v začetku tega meseca je bila predstavljena gđ. Verina Tomaziničeva, učiteljica iz Runča k Svetinjam. (Svetinjska šola je bila razširjena v šestrazrednico.)

Pokora z vuzeniškim mostom

Vuzenica, novembra.

Nekdo je potegnil »Slovenca« z notico pod naslovom »Splav podrl most«. Resnica pa je takole:

Okoli 8. zjutraj 12. t. m. je odpeljal iz vuzeniškega pristana splav s 83 m³ lesa. Krmarilo je šest splavarjev (ne pet). Ker most ni daleč od pristana in krmila niso dobro delovala, »kormonež« ni mogel splava dobro vravnati za prevoz skozi mostovne kože (johe) in je s sprednjim delom trknil s tako močjo na srednjo kozo, da je prvih pet opornikov (pilotov), ki so bili zelo prepereli, gladko prerezal. Nato se je splav po dolgem položju ob dve kozi. Vsi splavarji so se rešili brez tuje pomoči. Les je bil sicer Prohartov, toda škodo (okrog 2000 Din) utrpel splavarski podjetnik Peteržinek, ki je skoro tri četrtine lesa še rešil.

Čisto brez podlage je trditve, da je splav most podrl. Na čem pa bi naj potem obvisel? Resnica je, da je naš most v obupnem stanju. Zato je že skrajni čas, da dobimo novega, solidnega. Kdor si je kože že malo ogledal, je lahko videl, da je najmanj polovica opornikov preperela, ena koza pa celo visi v vodi. Mostnice so same stare in je naravnost čudež, da se še ni zgodila kaka nesreča. Povsod drugod bi bili tak most že davno zaprli za vsak vozovni promet. Ali res morajo naši vozniki zmerom viseti v življenjski nevarnosti? Čujemo tudi, da hoče oblastvo klicati k odgovornosti in plačilu odškodnine splavarskega podjetnika. Po splošnem naziranju njega in splavarjev ne zadene nikaka krivda, pač pa jim je prebivalstvo zelo hvaležno, da so naposled odkrili popolno nesposobnost mosta in brezbržnost poklicanih, da bi se za most kaj storilo.

Pozivamo odločilne činitelje, naj storijo vse, da se ti nedostatki čim prej odpravijo, mi pa dobimo vsaj tak most, kakršen veče Vuhred z Marenbergom.

NAŠI NA TUJEM

Iz Meerbecka (Nemčija) nam pišejo: Dne 20. t. m. je tukaj slavil 60-letnico upokojeni rudar g. Anton Gradišar. Doma je iz Zagrada pri škocijanu na Dolenjskem. V Nemčiji živi že 35 let. Priljubljenemu rojaku in zvestemu naročniku »Domovine« želimo še mnogo let!

Iz Gladbecka (Nemčija) nam pišejo: Zalostno je, da se morajo zdaj naši rojaki izseliti iz Francije, kakor smo brali v »Domovini«. Tu v Nemčiji pa smo lahko zadovoljni. Še zimske pomoči bomo deležni enako kakor nemški državljani. Za vse ugodne socialne pogodbe med Nemčijo in Jugoslavijo se moramo zahvaliti pokojnemu dr. Gregorju Žerjavu, pa tudi našemu neumornemu zveznemu predsedniku g. Pavlu Bolhi, ki je pokojniku vestno tolmačil naše potrebe in želje. — Dne 20. oktobra smo imeli sestanek in je predsednik našega Jugoslovenskega delavskega društva g. Košir govoril o obletnici mučeniške smrti našega dobrega kralja Uedinitelja. Zaklicali smo mu trikrat »Slava«, nato pa trikrat »Živel naš mladi kralj Peter II.« — Dne 1. decembra bomo praznovali narodni praznik pri g. Štefanu, Horsterstrasse 90. Začetek ob 3. popoldne. Vabimo vse rojake! — Pri nas smo dobili zdaj še eno društvo, ki je čisto nepotrebno. Kje je sloga?

Iz Essen-Berge-Borbecka (Nemčija) nam pišejo: Dne 13. oktobra smo imeli mesečno zborovanje Jugoslovenskega delavskega podpornega društva. Naše društvo je bolj majhno, a smo vsi brez izjeme po srcu in duhu Jugoslovenci. Na sestanku se je predsednik g. Škerlovnik spomnil, da je ta mesec minilo leto dni, odkar je morilska krogla ugrabila življenje našemu viteškemu kralju Aleksandru I Uedinitelju. Na poziv g. predsednika smo vsi vstali in zaklicali: »Slava!« — Predsedniku zveze g. Pavlu Bolhi se vsi, ki so zadnjič napravili izlet v domovino, najlepše zahvaljujejo za spretno vodstvo izleta.

Smrtna kosa med ameriškimi rojaki. V Clevelandu so umrli Mihael Virant, star 44 let, doma iz Rožnika. Leon Mišmaš, star 29 let; Lavana Tomažičeva, rojena Frankova, stara 48, iz vasi Gabrovka; Lojze Svete, po domače Malnarjev, star 40 let, iz vasi Kamnika pri Borovnici. V Milwaukeeju je umrl Joža Kambič, star 45, doma iz Semiča.

BANKA BARUCH

11, Rue Aubert, Paris (9^e)

odpremlj denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu Vršni vse bančne posle najkulantneje Poštini uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune, Belgija: št. 3064 64, Bruxelles; Francija: št. 1117 94, Paris, Holandija: št. 1458 66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 56

ŽENSKI VESTNIK

Nekaj besed o frizuri

Preča je zdaj zelo v modi. Moramo jo pa večkrat menjati, zakaj če si prečo leto in dan češemo zmerom na enem in istem mestu, postanejo lasje tam bolj redki in dobimo počasi majhno plešo. Zato je priporočljivo, da imamo prečo recimo, en mesec na desni strani, drugi mesec jo pa počesemo na levo stran, enkrat više proti sredini glave, drugič spet bolj nizko proti ušesu. Posebno velja to pravilo za starejše ženske.

Lase, odnosno glavo je treba vsaj enkrat na mesec umiti. Glavo umivati s toaletnim milom ni priporočljivo. Najbolje je glavo umivati s praško mza lase. Kdor ima zelo suho kožo na glavi, naj si lase namaže, ko so že suhi, z briljantino.

Kadar se počeseš, las ni dobro močiti z vodo. Taki lasje postanejo hitro mastni in umazani. Namaži si jih rajši z briljantino ali pa s kakim finim lasnim oljem.

Za kuhinjo

Svinjska rebra z gorčico. Rebrca razreži, potolci, osoli in jih na masti po obeh plateh

dobro opeci. Opečene deni na topel krožnik in postavi pokrite na toplo. Na mast, v kateri si pekla rebra, pa stresi eno drobno zrezano čebulo. Ko čebula malo porumeni, posuj dve žlici moke in ko tudi moka porumeni, dodaj žličico gorčice, žličico kisa in toliko vode, da dobiš nekoliko gostljato omako. V to omako zdaj zloži opečena rebra. Dodaj še eno drobno zrezano kisle kumarice in žlico paradižnikove meze. V tej omaki duši rebra do mehkega. Če se med dušenjem omaka pokuha in postane pregosta, prilij še malo vode. Zraven daš dušen riž, valjane in slično.

Golaž od divjačine. Meso divjačine, kakor srne, gamsa, divje race, mora zmerom nekaj dni ležati na hladnem, da se obleži in postane mehkejša. Osemdeset dek mesa (srne) zreži na drobne kose. V kozi razbela mast in malo slanina, stresi na mast dve drobno zrezani čebuli, in ko čebula porumeni, stresi meso na čebulo. Meso zdaj tako dolgo praži, da se dobro zapeče. Nato osoli, dodaj žličico sladke paprike in zalij z vodo. Vode prilij toliko, da je meso pokrito, in pokrito duši do mehkega. Četrť ure, preden daš na mizo zamešaj v skodelici žlico moke in tri žlice kisle smetane. Zmešano smetano mešaje zakuhaj v golaž, dodaj še malo sesekljane peteršilja, in ko je vse skupaj vrelo četrť ure, daj na mizo. Zraven daš žličnike.

Jabolčni kuh. Mešaj, da narase, 10 dek sirovega masla, 12 dek sladkorja v prahu, tri rumenjake in naribano lupinico pol limone. Nato primešaj tri v mleku namočene in otisnjene žemlje, 10 dek olupljenih zmetih mandljinov ali orehov, četrť litra sladke smetane in sneg treh beljakov. Kozo dobro pomazi, polovico testa zlij v kozo in razravnaj (če imaš, položi na testo oblat). Tri mehka jabolka olup, tenko nareži in nadevaj po testu, posuj po jabolkih sladkorja, cimta, pest rozin in pokapaj še z razpuščenim sirovim mislom. Zdj zlij še ostalo testo po jabolkih, razravnaj in peci približno eno uro. Pečeno zreži, naloži na topel krožnik, posuj še s sladkorjem in daj na mizo.

Program radia Ljubljane

od 24. novembra do 1. decembra

Nedelja, 24. novembra. 7.30: kmetijska ura: Kmet in država (Krošelj Josip); 8.00: napoved časa, poročila, objava sporeda; 8.15: telovadba (Ciril Soukal); 8.45: veseli napevi (plošče); 9.15: prednove cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve; 9.45: versko predavanje (p. dr. Roman Tominec); 10.00: koncertna matineja (radijski orkester); 11.00: vokalni koncert Marjana Rusa, člana Zagrebške opere, pri klavirju prof. Marjan Lipovšek; 11.40: Olozi pred mikrofonom (mladinska ura); 12.00: napoved časa, objava sporeda, obvestila; 12.20: Kar imamo, to Vam damo (plošče); 13.00: valčki in polke (plošče), vmes saksofonscio (Ziherl Miloš, pri klavirju prof. Marjan Lipovšek); 16.00: gospodinjska ura: O krompirju (Vida Lepajnetova); 16.15: harmonika (plošče); 16.30: Iz razvoja slovenske drame; uvedbo predavanje in Linhartov »Veseli dan ali Matiček se ženil«, komedija v petih dejanjih; 19.30: nacionalna ura: Narodni in kulturni pomen Slovenskih gor (Božidar Porko iz Ljubljane); 20.00: napoved časa, poročila, objava sporeda; 20.15: ura Hlahtnikovih pesmi (pevska družba »Slavec«); 21.00: koncert radijskega orkestra; 22.00: napoved časa, vremenika, napoved, poročila, objava sporeda; 22.15: za zabavo in ples (radijski jazz).

Ponedeljek, 25. novembra: 12.00: kosaški pojo (plošče); 12.45: vremenika, napoved, poročila; 13.00: napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15: venci vsake vrste (plošče); 14.00: Vremenika poročila, borzni tečaji; 18.00: O boleznih v srcu, ožilju in krvi (nadašjevanje dr. Bogomir Magajna); 18.20: poljski skladatelj (plošče); 18.40: kulturna kronika: Ob 10 letnici smrti Štefana Žerjavskega in St. Vladislava Reymonta (prof. France Vodnik); 19.00: napoved časa, vremenika, napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30: nacionalna ura: Jugoslovenska misel (Todor Borovnjak, profesor iz Beograda); 20.00:

I. sinfonični koncert radiofonske oddaje postaje; izvajal bo orkester, ki ga sestavljajo člani radijskega in opernega orkestra; klavir: prof. Pavel Šivic; (dirigent Drago Mario Sijanec); 22.00: napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda; 22.15: za kratek čas in dobro voljo (prenos iz Nebotičnika).

Torek, 26. novembra: 11.00: šolska ura: Največnejši dogodilni po svetu (prof. Franc Grafenauer); 12.00: harmonisti in drugi (plošče); 12.45: vremenska napoved, poročila; 13.00: napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15: opoldanski koncert radijskega orkestra; 14.00: vremenska poročila, borzni tečaji; 18.00: pesmi dr. Danila Švare (Angel Jere; pri klavirju prof. Marjan Lipovšek); 18.40: Kitajski Platon Lao-tse (Franc Tersegilav); 19.00: napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30: nacionalna ura: Važnost balkanskih iger (Veiko Ugričić iz Zagreba); 20.00: prenos iz Zagreba: opera, v I. odmoru glasbeno predavanje (Vilko Ukmar), v II. odmoru napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila.

Sreda, 27. novembra: 12.00: pesniški zbori iz raznih dežel (plošče); 12.45: vremenska napoved, poročila; 13.00: napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15: otre in mandoline (plošče); 14.00: vremensko poročilo, borzni tečaji; 18.00: otroška ura: Požgančev oča govore (Mirko Kunčič); 18.20: Iz burkaste življenja lutke Storička: Storiček služi za psa čuvaja (člani radijske dramske družine); 18.40: Po severno-afriških lukah (Maša Slavčeva); 19.00: napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30: nacionalna ura: Nove tendence v literaturi (Branimir Livadić iz Zagreba); 20.00: prenos iz opernega gledališča v Ljubljani, v I. odmoru glasbeno predavanje (Matija Bravničar), v II. odmoru napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda.

Četrtek, 28. novembra: 12.00: slavni plesni orkestri igrajo (plošče); 12.45: vremenska napoved, poročila; 13.00: napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15: pesmi in pesnice (plošče); 14.00: vremensko poročilo, borzni tečaji; 18.00: venčki narodne glasbe (radijski orkester); 18.40: slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič); 19.00: napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30: nacionalna ura: sokolsko predavanje iz Beograda; 20.00: prenos iz Beograda; 22.00: napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda; 22.15: za ples in boljšo voljo (radijski jazz).

Petek, 29. novembra: 12.00: klavirske solistične točke (plošče); 12.45: vremenska napoved, poročila; 13.00: napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15: Strauss — Fall — Lehar (radijski orkester); 14.00: vremensko poročilo, borzni tečaji; 18.00: ženska ura: Ko se dekle moži (Angela Vodecova); 18.20: venček angleških vojaških popevk (plošče); 18.40: delavsko predavanje: Trgovski sodelavniki (Star Alojzij); 19.00: napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30: nacionalna ura: Kulturni mesečni pregled iz Beograda; 20.00: nastop malih harmonikarjev (vodil bo prof. Pavel Rančigaj); 21.00: ura francoske glasbe (vokalni koncert Zlate Gjunjenčeve, radijski orkester, pri klavirju Nko Stritof); 22.00: napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda; 22.15: za ples in kratek čas (radijski jazz).

Šabota, 30. novembra: 9.00 šolska ura: proslava narodnega praznika (I. dekliška narodna šola v Ljubljani); 12.00: Plošča za ploščo, napev v napev...; 12.45: vremenska napoved, poročila; 13.00: napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15: Plošča za ploščo, napev v napev...; 14.00: vremensko poročilo, borzni tečaji; 18.00: Na delopust vsi dobro volje (radijski orkester); 18.40: Pereča zunanje-politična vprašanja (dr. Alojzij Kuhar); 19.00: napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30: Nacionalna ura: Od Plitviških jezer do Manastirja iz Beograda; 20.00: Poglejmo na Gorenjsko stran: Od Kranja do Kranjske gore, sodelovali bodo člani radijske dramske družine, Kmečki trio, Fantovski kvartet in oštraški trio »Vesna«; 22.00: napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda; 22.15: vesel večer (radijski orkester).

HALO-O-O!

Po vsej državi gre glas, da je

TRGOVSKI DOM

Stermecki

Celje, št. 20

zopet znižal na jesen in zimo cene vsemu jesenskemu in zimskemu blagu za moške in ženske obleke ter vsemu drugemu manufakturnemu blagu. Prepričajte se in naročite še danes najnovejše in najmodernejšje vzorce, kakor tudi veliki ilustrirani cenik, kar prejmete brezplačno!

Blaznikova »Velika Pratika« za leto 1936 je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarni J. Blaznika nasl. Ljubljana, Breg 10 in v vseh večjih trgovinah. Ta nas najstarejši slovenski koledar je res praktičen in zanimiv. Zato ga hoče imeti leto za letom vsaka slovenska družina. Letos mu je dodana še večbarvna reprodukcija lepe slike »Poklon Modrih«.

ZANIMIVOSTI

× **Bogastvo Američank.** Ljudsko premoženje Zedinjenih držav cenijo na 320 milijard dolarjev. Od teh jih je 200 milijard, to je 70 odstotkov, v rokah žensk, ki imajo torej ameriško gospodarstvo v rokah. Sicer je ta denar razdeljen: 65% ga je v bankah, 80% za zavarovalne police, 48% v železniških delnicah, 44% v javnih napravah in 40% v nepremičninah žensk, ki plačujejo letno pet milijard dolarjev davka. To neizmerno bogastvo Američank je razdeljeno na milijone ljudi. Vendar so tudi Američanke same milijonarke. Tako ima 2886 žensk po en milijon in 462 jih je večkratnih milijonark. Izmed moških je 3620 milijonarjev in 1400 večkratnih milijonarjev. Najbogatejša je princesa Miguel de Braganza, vdova bivšega portugalskega prestolonaslednika. Vdova Andren Carnegiejeva je imela 400 milijonov, pa jih je izdala v dobrodelne namene. Ostalo ji je pa še zmeraj 50 milijonov dolarjev.

× **Posinovljen pes.** Neka bogata Angležinja je bila smrtno zaljubljena v svojega psa, ki mu je bilo ime Rif. Sklenila je svojega komatega ljubljence posinoviti in mu dati še svoj lastni priimek in ime. Sodnik, ki je reševal njeno pasjo zadevo, ni imel nobenih pomislekov proti domisleku bogate dame. Podpisal in opečatil je zadevno listino, s katero je postal štirinogati komatinec pravi dedič ogromnega imetja bogate Angležinje.

× **V Turčiji niso dovoljene razsipne svatbe.** Ko je Kemal paša začel preosnavljati Turčijo, je s svojimi ukrepi odpravil tudi marsikatero staro šego. Velik del novih zakonov, ki urejajo moderno Turčijo, se piše tudi z družinskim življenjem. Če to prizadevanje ovira kaka stara šega, jo zakon brezpogojno odpravi. To dokazuje dogodek, ki se je zgodil blizu Carigrada. Mlad premožen ženin je hotel posebno slovesno slaviti svojo poroko. Najel je godce in voznike ter je s svojimi sorodniki in svati privedil šumen svatovski obhod. Toda ta svatovščina se je nenadno končala, ko se je prikazal policaj, ki je svate razgal, mladega ženina pa zaprl. Nova postava namreč kaznuje vsakogar, kdor brez potrebe zapravlja. V stari Turčiji so bile v navadi družinske slovesnosti, ki so bile tako drage, da so se zaradi njih mnogi ženini zadolžili za vse življenje. Zato je Kemal paša vse take reči odpravil.

× **Kralj zbira star denar.** V začetku tega meseca je italijanski kralj Viktor Emanuel obiskal na novo odprto rimsko vseučilišče, ki je italijanskega kralja izvolilo za častnega doktorja. S tem dejanjem je rimsko vseučilišče počastilo znanstvene zasluge italijanskega kralja. Viktor Emanuel je namreč znan nabiralec starinskih novcev ter je o tem spisal obširno knjigo. To delo je med učenim svetom zbudilo veliko pozornost. Kralj Viktor Emanuel je zbral in popisal rimske denarje od razpada starega rimskega cesarstva pa do danes. Zbiral in pisal pa ni le kot navdušen zbiralec, ampak tudi kot resen strokovnjak. Vsak denar je temeljito preučil in popisal.

NOVOST! Samo Din 98.—

Št. 63.719. Cenena, a dobra Shock-Proof zapestna ura, točno regulirana, lep kromiran okrov, zapestnica iz usnja. Stevilčnica in kazalo osvetljena. (Radium)

Din 98.—

Zahtevajte veliki cenik, ki ga dobite zastoj in pošttnin prosto. Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine.

Lastna protokoliрана tovarna ur v Švic
H. SUTTNER, LJUBLJANA 6

MALI OGLASI

ZA JESEN IN ZIMO

si lahko nabavite razno manufakt. blago po zelo nizki ceni. Isto dobite vsakovrstne pletenine lastnega proizvoda. Trg. Anton Savnig, Škofja Loka.

ZELIM KUPITI MLIN

na potoku. Kdor želi prodati, naj se javi na naslov: Franc Kos, Armeško št. 36, Rajhenburg.

POZOR MIZARJI

Napredni mizar uporablja samo patentirano posteljno tračnico (Bettchiené) »Kako« — Prihrani si delo in čas brez zadolženja. Dobiva se v trgovinah z železnino: Schneider & Verovšek, Stupica, Breznik Erjavec Zalta & Co., vsi v Ljubljani; Rok Arhar v St. Vidu; Omerza v Kranju; D. Rakusch v Celju in Andraschitz Lotz v Maribor. 193

HUBERTUS

nepremočljiv 250.— Din, otroški s kapuco 145.— Din, trench.coath, impergniran, samo 420 Din, pumparce od 48.— naprej, dobite pri PRESKERJU, Sv. Petra cesta 14.

**Ali se ho-
čete pro-
tina in
reuma-
tisma**

z zdravilnim, sečno kislino razkra-
jajočim, presnovo in izločevanje po-
spešujočim DOMACIM ZDRAVIL-
NIM NAPOJEM, ki se na umeten
način popolnoma naravno pripravlja
po blagodejnem zdravilnem vrelec in
katerega je dobrotljiva mati priroda
naklonila bolnim ljudem, **TEMELJI-
TA IZNEBITI?** Trganje in zbadanje
v udih in sklepkih, otekli udje,
pohabljeni roke in noge, trganje,
zbadanje in drgetanje v raznih delih
telesa, da celo oslabele oči so često
posledica revmatizma in bolečin v
kosteh, ki se morajo odpraviti, ker
sicer bolezen vse bolj napreduje. Kar
tu priporočamo, to je preprosto

DOMACI ZDRAVILNI NAPOJ
ki je
ZE MNOGIM BOLNIKOM
POMAGAL

Pišite takoj in dobili boste

POPOLNOMA BREZPLAČNO
poučno razpravo.

Poštno zbiralno mesto: Ernest. Pa-
sternack, Berlin S. O., Michaelkirch-
platz 13, Abt. H-286

Zahtevajte brez- plačni cenovnik!

Chrom
anker
ura, slična
moderno
gravirana
Din 36.-

Ista ura
boljša
Din 60.-

Ista ura
tenka
Din 95.-

2 do 5 let
garancije.

Ista ura bolj tenka, tetoča
na 8 kam. - let garancije
Din 160.-

Anton Kiffman
Maribor, 143

Specijalist za boljše ure.

Budilka z enim zvon-
cem Din 45.-

Ista budilka prima, 5 let
garancije Din 60.-

Ista budilka z dvema
zvoncema prima, 5 let
garancije Din 76.-

V SOLI.

Učitelj: »Da te le sram ni hoditi v šolo v tako
umazanih čevljih.«

Učenec: »To so čevlji mojega brata.«

RAZUMLJIV STRAH

A: »Čudim se, da se bojiš dvoboja s tem
možem, saj je vendar znan kot slab nedeljski
lovec.«

B: »Saj prav zato se bojim dvoboja z njim.
Divjačino zgreši, človeka pa ne.«

OTROŠKO VPRAŠANJE

Evica zagleda prvič bas in vpraša ma-
mico: »Mamica, kaj gosli tako rasejo.«

ZA JESEN

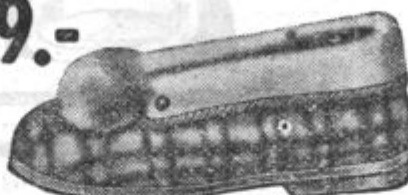
27-31 32-34 69.-
35-38 79.-

59.-

Za šolo in igro lahek in močan.

29.-

Doma se spočijte v naših lahkah copatah.

79.-

Vrlo eleganten in okusen, za nošenje
odličen.

99.-

Lakiran, udoben in eleganten

79.-

Čevlji z gumijastim podplatom, močni
in trpežni.

99.-

Pripravljen za blato in štrpaci, z gumi-
jastim podplatom.

45.-

Za dečke, močan in udoben.

59.-

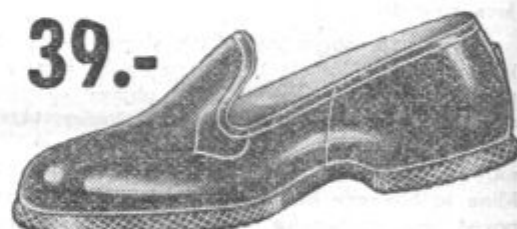
Čevlj iz žameta, jako lep in udoben.

79.-

Najprikladnejši za gospodinje.

39.-

Za deževne dneve kupite naše galoše.

99.-

Jako trpežen in udoben za vsako priliko.

99.-

Za štrpaci, lahek in udoben.

Anta